

**Rīgas iekļaujošas un saliedētas sabiedrības pamatnostādnes
2026.–2032. gadam**

1. redakcija

Satura rādītājs

Dokumentā lietotie saīsinājumi	3
Ievads	4
Pamatnostādņu kopsavilkums	5
Sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības politikas normatīvā bāze	7
Starptautiskie dokumenti.....	8
Nacionālie dokumenti	9
Pašvaldības dokumenti.....	10
Politikas mērķis un politikas rezultāti	12
Rīcības virzieni un uzdevumi	16
1. Rīcības virziens: Pilsoniskā līdzdalība un piederība	16
2. Rīcības virziens: Valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai	25
3. Rīcības virziens: Jēgpilna mijiedarbība un sadarbība	30
Rīcības virzienu īstenošanas pasākumi	39
Pamatnostādņu īstenošanas uzraudzība	54
Ietekmes novērtējums uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetu	55

Dokumentā lietotie saīsinājumi

CA	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Centrālā administrācija
EK	Eiropas Komisija
EP	Eiropas Padome
ES	Eiropas Savienība
IKSD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments
ĪD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Īpašuma departaments
LD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Labklājības departaments
NVO	Nevalstiskās organizācijas
NVO nams	Nevalstisko organizāciju nams (Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra Apkaimju attīstības un sabiedrības integrācijas pārvaldes Sabiedrības integrācijas un līdzdalības nodaļas NVO atbalsta sektora lietošanā esošās telpas)
PAD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departaments
Pašvaldība	Rīgas valstspilsētas pašvaldība
RAIC	Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centrs
RCB	Rīgas Centrālā bibliotēka
Rīgas jauniešu centrs “Kaņieris” un Rīgas jauniešu centrs “Kalnciema studija”	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departamenta Sporta un jaunatnes pārvaldes Jaunatnes nodaļas Jaunatnes organizāciju sektora lietošanā esošās telpas
RSAC	Rīgas sociālās aprūpes centrs/-i
RSD	Rīgas Sociālais dienests
RIIMC	Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskais centrs
RITA	Rīgas pašvaldības aģentūra “Rīgas investīciju un tūrisma aģentūra”

Ievads

Rīgas iekļaujošas un saliedētas sabiedrības pamatnostādnes 2026.-2032. gadam (turpmāk – Pamatnostādnes) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka ietvaru mērķtiecīgai sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības politikas attīstībai un īstenošanai Rīgas valstspilsētas pašvaldībā (turpmāk arī – Pašvaldība), ar šo sekmējot iedzīvotāju piederību Rīgai, veicinot līdzdalības līmeni un attīstot savstarpējās mijiedarbības prasmes.

Pamatnostādnes ir sagatavotas kā politikas plānošanas dokuments, ievērojot Attīstības plānošanas sistēmas likumā un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, tostarp par pamatu ņemot Ministru kabineta 02.12.2014. noteikumus Nr. 737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” un ievērojot Ministru kabineta 15.10.2024. noteikumus Nr. 639 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”. Dokumenta izstrādes un saskaņošanas procesā ņemti vērā Rīgas domes 20.08.2025. iekšējie noteikumi Nr. RD-25-1-nt “Rīgas valstspilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu izstrādes kārtība”. Pamatnostādnes izstrādātas, pamatojoties uz Rīgas domes 15.10.2025. lēmumu Nr. RD-25-303-lē “Par Rīgas iekļaujošas un saliedētas sabiedrības pamatnostādņu izstrādi”.

Pamatnostādnes ir izstrādājis RAIC sadarbībā ar pamatnostādņu izstrādes darba grupu, kas izveidota ar Rīgas pilsētas izpilddirektora 10.11.2025. rīkojumu Nr. RD-25-560-ir “Par Rīgas iekļaujošas un saliedētas sabiedrības pamatnostādņu izstrādes darba grupas izveidi” un Rīgas domes Konsultatīvo padomi sabiedrības integrācijas jautājumos.

Pamatnostādnes ir strukturētas piecās daļās: Pirmajā daļā ir aprakstīta sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības politikas normatīvā bāze, sasaiste ar starptautiskajiem, nacionālajiem un Pašvaldības tiesību aktiem un attīstības plānošanas dokumentiem. Otrajā daļā iekļauts pamatnostādņu politikas mērķis, politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji. Trešajā daļā aprakstīti rīcības virzieni un uzdevumi. Ceturtajā daļā ir noteikti pamatnostādņu īstenošanas pasākumi. Piektajā daļā ir aprakstīta pamatnostādņu uzraudzība. Pamatnostādņēm ir viens pielikums - Ietekmes uz pašvaldības budžetu novērtējums.

Pamatnostādņu kopsavilkums

Pamatnostādnes ir trešais Pašvaldības līmeņa politikas plānošanas dokuments sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības jomā, kurā ir ietvertas gan iepriekšējos politikas plānošanas dokumentos (“Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas programma 2012.–2017. gadam” un “Rīgas pilsētas sabiedrības integrācijas pamatnostādnes 2019.–2024. gadam”) definētās rīcības, kas būtu jāīsteno nepārtraukti, gan iekļautas jaunas aktivitātes, ņemot vērā aktuālo situāciju konkrētajās jomās un nodrošinot iepriekš uzsāktās politikas nepārtrauktību.

Pamatnostādņu nepieciešamību nosaka valsts un Pašvaldības politikas plānošanas dokumenti, to izstrādē ir ņemtas vērā arī starptautiskās prasības.

Pamatnostādnēs ievēroti Latvijas Republikas Kultūras ministrijas **Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam** politikas virzienos noteiktie pamatprincipi, tai skaitā piederības sajūtas stiprināšana un iedzīvotāju līdzdalības sekmēšana, latviešu valodas nostiprināšanās ikdienas saziņā, ārvalstu pilsoņu integrācijas sabiedrībā veicināšana un iedzīvotāju izpratnes sekmēšana par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām.

Sabiedrības integrācijas un iekļaušanas aspekti atspoguļoti **Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam** vienā no ilgtermiņa attīstības mērķiem - “Prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība”. Rīgas attīstības vīzija paredz, ka 2030. gadā “pilsētā valda toleranta atmosfēra, kas nodrošina savstarpēji korektu attieksmi neatkarīgi no tautības, reliģijas, dzimuma, vecuma vai labklājības līmeņa”.

Dažas ar sabiedrības integrācijas un saliedētības procesiem saistītas darbības un to rezultātīvos rādītājus nosaka **Rīgas attīstības programma 2022.–2027. gadam**. Šajā dokumentā sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības jautājumi nav izdalīti kā atsevišķa prioritāte un tiek atspoguļoti fragmentāri tikai dažās prioritātēs: “Kvalitatīva un pieejama izglītība”, “Mūsdienīga un atvērta pilsētas pārvaldība”, “Veselīga, sociāli iekļaujoša un atbalstoša pilsēta” un “Daudzveidīga un autentiska kultūrvide”. Arī dokumenta rīcības plānā ir iekļauta tikai daļa no sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības jomas ietvaros Pašvaldībā īstenojamajām aktivitātēm. Lai īstenotu mērķtiecīgu politiku, ir nepieciešams atsevišķs Pašvaldības politikas plānošanas dokuments, apvienojot visas nepieciešamās rīcības vienkopus un turpmāk sekojot attīstības dinamikai, ņemot vērā aktuālo situāciju konkrētajās jomās.

Dokuments balstās uz **Eiropas Padomes starpkultūru integrācijas modeļa**¹ četriem principiem: vienlīdzības nodrošināšana, dažādības priekšrocību novērtēšana, jēgpilnas mijiedarbības veicināšana un aktīva pilsoniskuma un līdzdalības sekmēšana.

¹ Recommendation [CM/Rec\(2022\)10](https://rm.coe.int/cm/rec(2022)10) of the Committee of Ministers to member States on multilevel policies and governance for intercultural integration. Pieejams: <https://rm.coe.int/0900001680a6170e> un <https://rm.coe.int/intercultural-glossary/1680a836f2>

Rīgas iekļaušošas un saliedētas sabiedrības politikas mērķis ir radīt priekšnoteikumus aktīvai un daudzveidīgai iedzīvotāju grupu piederībai pilsētai, kā arī līdzdalībai un mijiedarbībai dažādās dzīves jomās, lai tās attīstītu savus sociālos, kultūras un pilsoniskos resursus, veidotu uz savstarpēju sapratni un cieņu balstītas attiecības un celtu savas dzīves kvalitāti mūsdienīgā un iekļaujošā vidē.

Sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības **politika ir horizontāla**, kas sevī līdzvērtīgi ietver dažādas dzīves jomas – izglītību, kultūru, pilsonisko līdzdalību, sociālo kontaktu veidošanu, latviešu valodas zināšanas un lietošanu, sociālo iekļaušanos un citas. Ņemot vērā šīs politikas valsts un Pašvaldības līmeņa normatīvo bāzi, starptautiskās prasības un ieteikumus, līdzšinējās sabiedrības integrācijas politikas īstenošanas izvērtējuma rezultātus un ieteikumus, Pamatnostādnēs ir iekļauti trīs attīstības virzieni:

- pilsoniskā līdzdalība un piederība;
- valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai;
- jēgpilna mijiedarbība un sadarbība.

Šīs politikas horizontālais princips nosaka arī to, ka tās īstenošanu nodrošina plašs Pašvaldības institūciju un sadarbības iestāžu loks. Šis ir pastāvīgs process un tajā jāiesaistās gan valsts un Pašvaldības institūcijām, gan pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem – NVO un iedzīvotājiem. Turklāt, aktivitātes, kas veicina sabiedrības saliedētību un veicina piederības sajūtu pilsētai un valstij, jāīsteno regulāri, kā arī regulāri jāveicina dažādu sabiedrības grupu jēgpilna mijiedarbība. Nepārtraukti jāsniedz atbalsts iniciatīvām, kas veicina latviešu valodas apguvi.

Sabiedrības integrācijas, iekļaušanas un saliedētības politikas normatīvā bāze

Integrācijas un iekļaušanas politika ieņem būtisku un stabilu lomu politikas plānošanas un attīstības dokumentos un dzīvē Eiropā, kā arī citur pasaulē. Starptautiskajos dokumentos tiek uzsvērts integrācijas politikas divvirzienu process un spēja vairākām iedzīvotāju grupām sadzīvot kopā. ES un EP līmenī sabiedrības integrācijas politika pamatā ir vērsta uz imigrantu integrāciju un integrācijas termins tiek lietots vienkopus ar iekļaušanu (inclusion). Savukārt Latvijas un Pašvaldības politikas plānošanas dokumentos šie jautājumi tiek skatīti plašāk nekā starptautiskajos dokumentos, ietverot integrācijas, līdzdalības un saliedētības pasākumu klāstu arī daudzveidīgām sociālajām, etniskajām un dažāda vecuma grupām, kurām varētu rasties grūtības pilnvērtīgi iekļauties sabiedrības dzīvē valsts vai pašvaldības līmenī.

Latvijas valsts un pašvaldības līmeņa politikas plānošanas dokumentos integrācijas aspekti tiek lietoti vienkopus vai kā sinonīmi šādiem terminiem: saliedētība, piederība valstij, latviešu valodas bagātība, starpkultūru dialogs, sadarbība, sabiedrības konsolidācija un vienotība, līdzdalība un iedzīvotāju savstarpējā sadarbība un uzticēšanās.

ES līmenī sabiedrības integrācijas un iekļaušanas politika ir vērsta uz *trešo valstu pilsoņu*² integrāciju. Ikviens persona, kurai ir kādas dalībvalsts pilsonība, ir *ES pilsonis*³. *Bezvalstniekus* pielīdzina trešo valstu pilsoņiem⁴. ES īsteno kopēju imigrācijas politiku, kuras mērķis ir visos posmos nodrošināt efektīvu migrācijas plūsmas vadību, taisnīgu attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstīs, un novērst nelikumīgu ieceļošanu un cilvēku tirdzniecību, kā arī paredzēt pastiprinātus pasākumus to apkarošanai⁵. Integrācijas un iekļaušanas izaicinājums ir arī aktuāls *migrantu izcelsmes ES pilsoņiem*⁶.

Latvijas normatīvajos aktos termins *imigrants* nepastāv. Imigrācijas likumā ir definēts termins *ārzemnieks* – persona, kura nav Latvijas pilsonis vai Latvijas nepilsonis⁷. Latvijas normatīvajos aktos ir definētas arī citas iedzīvotāju grupas, kuras ir saistītas ar imigrāciju – ES pilsonis⁸, patvēruma meklētājs⁹, bezvalstnieks¹⁰ un repatriants¹¹. Pēdējos gados Latvijā ir izveidojusies vēl viena iedzīvotāju grupa – remigranti¹².

Pašvaldība, ņemot vērā gan vēsturisko situāciju, gan jaunus izaicinājumus migrācijas jomā, lieto terminu **“jauniebraucējs”** attiecībā uz personām, kuras ir ieceļojušas valstī pēdējo piecu gadu laikā. Šajā grupā ietilpst gan bēgļi un alternatīvo statusu ieguvušas personas, gan

² Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta pirmās daļas 14.¹punktu trešā valsts ir jebkura valsts, izņemot Eiropas Savienības dalībvalsti, Eiropas Ekonomikas zonas valstis un Šveices Konfederāciju.

³ Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētās versijas (2016/C 202/01) 20.pants. Pieejams: https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_c_2016_202_full_lv_txt.pdf

⁴ Turpat, 67. panta otrā daļa.

⁵ Turpat, 79. panta pirmā daļa.

⁶ Jēdziens *“migrantu izcelsmes ES pilsoņi”* attiecas uz ES dalībvalstu pilsoņiem, kuriem ir bijusi trešās valsts valstspiederība un kuri kļuvuši par ES pilsoņiem, naturalizējoties kādā no ES dalībvalstīm, kā arī ES pilsoņiem, kuriem ir trešās valsts migrantu izcelsme, jo viņu vecāki dzimuši ārvalstīs. Migrantu izcelsmes ES pilsoņiem ir ES pilsoņa statuss un tiesības, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. un 21. pantā.

⁷ Imigrācijas likuma 1.panta pirmās daļas 1.punkts. Pieejams <http://www.likumi.lv/doc.php?id=68522>

⁸ Imigrācijas likuma 1.panta pirmās daļas 12.punkts. Pieejams: <http://www.likumi.lv/doc.php?id=68522>

⁹ Patvēruma likuma 1.panta 9.punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278986>

¹⁰ Bezvalstnieku likuma 2. un 3.pants. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=84393>

¹¹ Repatriācijas likuma 2.pants. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=37187>

¹² Diasporas likums 1. panta 2.punktā definēta remigrācija definēta kā diasporas locekļa atgriešanos vai pārcelšanos no pastāvīgas dzīves ārvalstīs uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/302998-diasporas-likums>

trešo valstu pilsoņi, gan remigranti, gan ES pilsoņi, kuriem ir nepieciešami atbalsta pasākumi integrācijai Latvijas sabiedrībā.

Šo dažādo jauniebraucēju un vietējo iedzīvotāju grupu apzināšana, veidojot saliedētu sabiedrību, ir svarīga, jo integrācijas un saliedēšanas pasākumi ir nepieciešami visai Latvijas sabiedrībai – gan tiem sabiedrības locekļiem, kuri jau ilgu laiku dzīvo Latvijā, gan tiem, kuri ieradušies nesen. Jauniebraucējiem no trešajām valstīm un ES valstīm, kā arī tiem, kuri atgriežas Latvijā, ir gan atšķirīgas problēmas, kas ir saistītas ar to tiesisko statusu, uzturēšanās nosacījumiem un ierašanās iemeslu, gan kopīgas problēmas, kas ir saistītas ar valsts valodas zināšanu trūkumu, ikdienas dzīves organizēšanu un iekļaujoša rakstura pasākumu nepietiekamību.

Starptautiskie dokumenti

EK Rīcības plānā par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam¹³ tiek uzsvērts, ka integrācija un iekļaušana ir svarīgas gan jauniebraucējiem, gan vietējām kopienām un ir nepieciešamas sabiedrības ilgtermiņa stabilitātei. Migrantu efektīvas integrācijas un iekļaušanas ES nodrošināšana ir sociāls un ekonomisks ieguldījums, kas Eiropas sabiedrību padara saliedētāku, noturīgāku un pārtikušāku. Tomēr, lai integrācija un iekļaušana būtu veiksmīga, tam ir jābūt arī divpusējam procesam, kur migrantu un migrantu izcelsmes ES pilsoņiem tiek piedāvāta palīdzība, lai integrētos, un viņi, savukārt, aktīvi pieliek pūles, lai integrētos. Integrācijas procesā tiek iesaistīta uzņēmējvalsts sabiedrība, kam būtu jārada iespējas imigrantu pilnīgai ekonomiskajai, sociālajai, kultūras un politiskajai līdzdalībai. Tas ietver arī migrantu — kuriem visiem ir tiesības un pienākumi attiecībā pret viņu jauno dzīvesvietas valsti — adaptēšanos. Šī rīcības plāna darbības joma aptver gan migrantus, gan ES pilsoņus ar migrantu izcelsmi.

Iekļaušana visiem (inclusion for all) nozīmē nodrošināt, ka visi politikas virzieni ir pieejami un darbojas ikvienam, t. sk. migrantu un migrantu izcelsmes ES pilsoņiem. Tas savukārt nozīmē pielāgot un pārveidot vispārējās politikas programmas, lai tās atbilstu daudzveidīgas sabiedrības vajadzībām, ņemot vērā dažādu grupu īpašās problēmas un vajadzības. Darbības, ko veic, lai palīdzētu migrantu, nav un nebūtu jāīsteno uz to pasākumu rēķina, kuru mērķis ir sniegt labumu citām neaizsargātām vai nelabvēlīgākā situācijā esošām grupām vai minoritātēm. Gluži pretēji — tās palīdz panākt, ka politika kopumā ir iekļaujošāka.

EP līmenī 2022. gadā tika apstiprinātas **Ministru komitejas Rekomendācijas par daudzlīmeņu politiku un pārvaldību starpkultūru integrācijai**¹⁴. Saskaņā ar dokumentu, starpkultūru integrācija (intercultural integration) ir divvirzienu process, kas ietver indivīdus, indivīdu kopienas un sabiedrību kopumā. Šis ir politikas pasākumu kopums, kura mērķis ir palīdzēt sabiedrībai gūt labumu no daudzveidības potenciāla un pārvaldīt tās sarežģītību, ņemot vērā sociālo, ekonomisko un demogrāfisko situāciju. Lai gan starpkultūru integrācijas pieeja ir paredzēta, lai padarītu efektīvāku politiku migrantu un personu ar migrantu izcelsmi integrācijai, tā ir tikpat svarīga arī citu iedzīvotāju integrācijai. Starpkultūru integrācijas

¹³ Rīcības plāns par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0758>

¹⁴ Recommendation [CM/Rec\(2022\)10](https://rm.coe.int/CM/Rec(2022)10) of the Committee of Ministers to member States on multilevel policies and governance for intercultural integration. Pieejams: <https://rm.coe.int/0900001680a6170e> un <https://rm.coe.int/intercultural-glossary/1680a836f2>

modelis balstās uz četriem pamatprincipiem: vienlīdzības nodrošināšana, dažādības priekšrocību novērtēšana, jēgpilnas mijiedarbības veicināšana un aktīva pilsoniskuma un līdzdalības sekmēšana.

2025. gadā apstiprinātajā EP Starpkultūru iekļaušanas ekspertu komitejas izstrādātajā dokumentā “**Vadlīniju dokuments par iekļaušanas stratēģijām**”¹⁵ ir fokuss uz plašāku starpkultūru iekļaušanas perspektīvu visām grupām, kas veido sabiedrības daudzveidību. Dokumenta uzsvars ir uz iekļaušanu visiem (inclusion for all), balstoties uz cilvēktiesību, demokrātijas, diskriminācijas aizlieguma un vienlīdzības principiem. Saskaņā ar dokumentu iekļaušana tiek saprasta kā holistiska pieeja, kas nodrošina visu indivīdu un iedzīvotāju grupu pilnīgu un aktīvu līdzdalību sabiedrībā. To raksturo sabiedrības daudzveidības novērtēšana, jēgpilnas mijiedarbības un līdzdalības nodrošināšana un konkrētu grupu īpašo vajadzību apmierināšana, tostarp to grupu vajadzību apmierināšana, kas atrodas šo grupu saskares punktos. Tās pamatā ir vienlīdzības veicināšana, cilvēktiesību un individuālo brīvību īstenošanas un baudīšanas nodrošināšana, kā arī visu veidu diskriminācijas efektīva izskaušana.

2012. gadā Rīga pievienojās **Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkla EUROCITIES Integrēto pilsētu hartai**. Šī harta atjauno un aktualizē pilsētu apņemšanos pievērsties imigrantu integrācijai un veicināt labi pārraudzītu migrāciju arvien sociāli daudzveidīgākajās Eiropas pilsētās, kā arī sekmēt ES kopējo integrācijas pamatprincipu iedzīvināšanu vietējā līmenī. Saskaņā ar šo dokumentu “integrācija ir divpusējs process, kas balstās uz abu pušu – jauniebraucēju un pastāvīgo iedzīvotāju konstruktīvu līdzdalību. Šis process aptver visas dzīves jomas: ekonomisko, sociālo, kultūras, pilsonisko un politisko, un turpinās ilgu laiku pēc jauniebraucēju ierašanās. Valsts valodas apgūšana un runāšana ir noteicoša šajā procesā un būtiska mijiedarbībai.”¹⁶

Nacionālie dokumenti

Latvijas Republikas Satversmes¹⁷ preambula definē saliedētas sabiedrības pamatus un nosaka, ka “Latvija kā demokrātiska, tiesiska, sociāli atbildīga un nacionāla valsts balstās uz cilvēka cieņu un brīvību, atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības un ciena mazākumtautības. Latvijas tauta aizsargā savu suverenitāti, Latvijas valsts neatkarību, teritoriju, tās vienotību un demokrātisko valsts iekārtu. Latvijas identitāti Eiropas kultūrtelpā kopš senlaikiem veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latviskā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības. Uzticība Latvijai, latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda, brīvība, vienlīdzība, solidaritāte, taisnīgums, godīgums, darba tikums un ģimene ir saliedētas sabiedrības pamats. Ikviens rūpējas par sevi, saviem tuviniekiem un sabiedrības kopējo labumu, izturoties atbildīgi pret citiem, nākamajām paaudzēm, vidi un dabu.”

Pašvaldību likums¹⁸ definē pašvaldības autonomās funkcijas, kuras ir saistītas ar sabiedrības integrācijas un iekļaušanas jomu, piemēram: gādāt par iedzīvotāju izglītību, sniegt iedzīvotājiem daudzveidīgu kultūras piedāvājumu un iespēju piedalīties kultūras dzīvē, sekmēt pašvaldības teritorijā esošā kultūras mantojuma saglabāšanu un sniegt atbalstu kultūras norisēm, nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu risināšanā, veikt darbu

¹⁵ <https://rm.coe.int/item-08-cdadi-2025-15-guidance-document-on-strategies-for-inclusion/1680b68e9d>

¹⁶ <https://integratingcities.eu/wp-content/uploads/2021/09/CharterforWebFINAL.pdf>

¹⁷ <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>.

¹⁸ <https://likumi.lv/ta/id/336956-pasvaldibu-likums>

ar jaunatni u. c. Likuma 5. pants ļauj pašvaldībai savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs brīvprātīgi realizēt savas iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam¹⁹ izvirzīti šādi stratēģiskie principi: jaunrade, tolerance, sadarbība un līdzdalība. Dokumentā ir noteikts, ka “2030. gadā Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai, šeit katrs varēs īstenot savus mērķus. Nācijas stiprums sakņosies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās. Tas vienos sabiedrību jaunu, daudzveidīgu un neatkarīgu vērtību radīšanai ekonomikā, zinātnē un kultūrā, kuras novērtēs, pazīs un cienīs arī ārpus Latvijas”. Dokumentā uzsvērts, ka politiskās, nevis etniskās nācijas pastāvēšana aptver visus Latvijas iedzīvotājus, kuri jūtas piederīgi Latvijas kultūras telpai un atzīst to par savējo. Publiskais sektors atbild par nacionālās identitātes, pilsoniskuma, valsts valodas un valsts idejas uzturēšanu, kā arī pilsonisko brīvību garantijām, vienlaikus respektējot katra indivīda tiesības uz kultūras daudzveidību, uzskatu un reliģijas brīvību. Sabiedrības konsolidācijā lielāka loma jāuzņemas pašai sabiedrībai, tās pašorganizācijai un spējai pilsoniski aktivizēties, bet valsts pārvaldei šis process jāveicina un jāatvieglo.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027. gadam²⁰ ir vērstas uz iedzīvotāju iekļaujošu līdzdalību un saliedētas sabiedrības attīstību. Saskaņā ar dokumentu, iekļaujoša līdzdalība ir ceļš uz atvērtu sabiedrību, kurā tiek cienītas un atbalstītas visu sabiedrības locekļu intereses neatkarīgi no etniskās izcelsmes, tiesiskā statusa, veselības stāvokļa vai citām atšķirībām, kas var vai mēdz kļūt par atstumtības cēloņiem (atšķirīga attieksme, stereotipi, diskriminācija). Pamatnostādņu rīcība plānota trīs virzienos – nacionālās identitātes stiprināšana, pilsoniskās sabiedrības attīstība un integrācija. Dokumentā plānots veicināt nacionālās identitātes un piederības sajūtas nostiprināšanos, iekļaujošas līdzdalības un pilsoniskās pratības paaugstināšanos, stiprināt kvalitatīvu un drošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu, veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu līdzdalību sabiedrībā, kā arī mazināt negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām.

Pašvaldības dokumenti

Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam²¹ definēta Rīgas attīstības vīzija, kas paredz, ka Rīga kā plaukstošas, aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts galvaspilsēta būs nozīmīgs kultūras, tūrisma un biznesa centrs Eiropā, tā būs starptautiski atpazīstama Ziemeļeiropas metropole. Stratēģija kā vienu no trim ilgtermiņa attīstības mērķiem definē prasmīgu, nodrošinātu un aktīvu sabiedrību. Rīgas attīstības vīzija paredz, ka 2030. gadā tās sabiedrība ir multikulturāla un toleranta, ar to saprotot “savstarpēji korektu attieksmi neatkarīgi no tautības, reliģijas, dzimuma, vecuma vai labklājības līmeņa”. Vienlaikus “tā ciena valsts un pilsētas vēsturi, latviskās vērtības un latviešu valodu”, nodrošinot to, ka “katram ir iespējas neaizmirst savas saknes”. Neraugoties uz arvien pieaugošo iekšējo un ārējo mobilitāti, rīdzinieki mīl savu pilsētu un jūtas tai piederīgi. Nākotnes vīzijā ir uzsvērtā kultūras un izglītības iestāžu tīkla pieejamība ikvienam, tāpat kā iespējas aktīvi atpūsties un

¹⁹ <https://www.varam.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspējigas-attistibas-strategiju-lidz-2030gadam-latvija2030>

²⁰ <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

²¹ http://www.rdpad.lv/wp-content/uploads/2014/11/STRATEGIJA_WEB.pdf.

sportot, savukārt “sociālās aprūpes un palīdzības sistēma ir vērsta uz aktīvu darbību, uz lielāku motivāciju domāt par savu un ģimenes nākotni, uz dažādu grupu iekļaušanu ikdienas dzīvē”.

Rīgas attīstības programma 2022.-2027. gadam²² paredz, ka Pašvaldība ne tikai informē sabiedrību, bet arī iesaista to nozīmīgu projektu un stratēģisko plānu izveidē un dizainā, kā arī veicina iedzīvotāju iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā. Plānots veicināt iedzīvotāju vidū aktīvu un atbildīgu mijiedarbību un līdzdalību pašvaldības, kopienas un savas dzīves veidošanā, vēlmi piedalīties dažādos pasākumos, sadarboties gan neformālā, gan institucionālā līmenī. Apkaimju identitātes apzināšana un attīstība tiks veicināta, lai stiprinātu kopienu piederības izjūtu. Jauni akcenti tiks meklēti integrācijas un remigrācijas jautājumu aktualizēšanā kultūras procesa ietvaros. Pašvaldības loma šajos procesos ir atbilstoši savām kompetencēm un funkcijām nodrošināt vienlīdzīgu iespēju principa ievērošanu un radīt integrāciju stimulējošus apstākļus.

²² <https://www.rdpad.lv/strategija/attistibas-programma-2022-2027/>

Politikas mērķis un politikas rezultāti

Politikas mērķis: radīt priekšnoteikumus aktīvai un daudzveidīgai iedzīvotāju grupu piederībai pilsētai, kā arī līdzdalībai un mijiedarbībai dažādās dzīves jomās, lai tās attīstītu savus sociālos, kultūras un pilsoniskos resursus, veidotu uz savstarpēju sapratni un cieņu balstītas attiecības un celtu savas dzīves kvalitāti mūsdienīgā un iekļaujošā vidē.

1. Rīcības virziens: Pilsoniskā līdzdalība un piederība						
1. Politikas rezultāts:						
<ul style="list-style-type: none"> – palielināties iedzīvotāju skaits, kuri iesaistās dažādās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs, pašvaldības darbā, NVO, brīvprātīgajā darbā; – paplašinājusies apkaimju kustība un pieaugusi iedzīvotāju piederības sajūta pilsētai un apkaimēm. 						
Nr. p. k.	Rezultatīvais rādītājs	Mērv.	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa gada (2032. g. vērtība)	Datu avots
1.1.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri jūtas piederīgi Rīgai	%	2024.	72	77	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā" ²³
1.2.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri jūtas saistīti ar savu apkaimi (mikrorajonu)	%	2024.	54	60	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
1.3.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir piedalījušies pašvaldības sabiedriskajās apspriešanās	%	2024.	25	27	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
1.4.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir apmierināti ar iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas un lēmumu pieņemšanas procesos, kā arī izteikt savu viedokli	%	2025.	32	35	Pētījums "Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā" ²⁴
1.5.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir iesaistījušies NVO darbā	%	2024.	17	19	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
1.6.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir strādājuši kā brīvprātīgie	%	2024.	19	20	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
1.7.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir iesaistījušies līdzdalības budžeta projektu konkursā	%	2024.	8	10	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"

²³ https://apkaimes.lv/wp-content/uploads/2024/10/6775_RAIC_Sabiedrības_integrācija_2024_FINAL_4.pdf

²⁴ <https://sus.lv/petijumi/aptauja-rigas-iedzivotaju-apmierinatiba-ar-pasvaldibas-darbu-un-procesiem-pilseta-2025>

1.8.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir iesaistījušies apkaimes sabiedriskajā dzīvē	%	2025.	57	60	Pētījums “Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā”
1.9.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri kopā ar kaimiņiem ir piedalījušies gan mājas, pagalma vai apkārtējās vides labiekārtošanas publiskās apspriedēs, gan arī reālā apkārtējās vides labiekārtošanā un savas ielas vai apkaimes svētku organizēšanā	%	2024.	64	70	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
1.10.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir pozitīva attieksme pret apkaimju biedrību darbību	%	2024.	74	77	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
1.11.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri sociālajos tīklos internetā ir iesaistījušies savas apkaimes grupā/grupās	%	2025.	31	35	Pētījums “Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā”

2. Rīcības virziens: Valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai

2. Politikas rezultāts:

- uzlabojušās latviešu valodas zināšanas dažādām sabiedrības grupām;
- pieaugusi valsts valodas lietošana publiskajā vidē;
- palielinājies pieejamas un iekļaujošas informācijas apjoms par līdzdalības un iesaistīšanās iespējām pašvaldībā.

Nr. p. k.	Rezultatīvais rādītājs	Mērv.	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa gada (2032. g. vērtība)	Datu avots
2.1.	Iedzīvotāju, kuriem latviešu valoda nav dzimtā, īpatsvars, kuri brīvi runā latviešu valodā	%	2024.	42	55	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
2.2.	Iedzīvotāju, kuriem latviešu valoda nav dzimtā, īpatsvars, kuru latviešu valodas zināšanas ir uzlabojušās	%	2024.	48	60	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”

2.3.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri valsts un pašvaldības iestādēs sarunājas galvenokārt vai tikai latviešu valodā	%	2024.	71	80	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
2.4.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uz ielas/veikalā sarunājas galvenokārt vai tikai latviešu valodā	%	2024.	45	55	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
2.5.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir apmierināti ar iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (t. sk. plāniem, lēmumiem utt.)	%	2025.	43	50	Pētījums “Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā”
2.6.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir informēti par pašvaldības līdzdalības/iesaistīšanās iespējām	%	2024.	33	38	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”

3. Rīcības virziens: Jēgpilna mijiedarbība un sadarbība

3. Politikas rezultāts:

- sekmēta iekļaujošas vides veidošana dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un līdzdalībai;
- uzlabojusies dažādu iedzīvotāju grupu savstarpēja mijiedarbība, pieaudzis tolerances līmenis pret dažādām sabiedrības grupām;
- uzlabojusies pašvaldības darbinieku kompetence darbam ar dažādām sabiedrības grupām.

Nr. p. k.	Rezultatīvais rādītājs	Mērv.	Bāzes gads	Bāzes gada vērtība	Mērķa gada (2032. g. vērtība)	Datu avots
3.1.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri būtu ar mieru kontaktēties līdz tuvai radniecībai un kā ar tuvu draugu ar citas tautības pārstāvi	%	2024.	57	60	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
3.2.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri būtu ar mieru kontaktēties līdz tuvai radniecībai un kā ar tuvu draugu ar cilvēku ar fiziskiem traucējumiem	%	2024.	57	65	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”
3.3.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka cilvēku iebraukšana no citām valstīm uz dzīvi Latvijā	%	2024.	34	34	Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”

	pozitīvi ietekmē vietējo iedzīvotāju dzīvi					
3.4.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka ir jāciens latviešu tautas tradīcijas un paražas	%	2024.	96	97	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
3.5.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka ir jāciens Latvijā dzīvojošo mazākumtautību tradīcijas un paražas	%	2024.	84	84	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
3.6.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka ir jāveicina mazākumtautību identitātes saglabāšana	%	2024.	80	80	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
3.7.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka pasākumu skaits, kas veicina sabiedrības integrāciju, ir pietiekams	%	2024.	47	55	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
3.8.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir apmierināti ar kultūras pasākumiem Rīgā	%	2025.	85	90	Pētījums "Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā"
3.9.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri regulāri apmeklē pilsētas mēroga bezmaksas kultūras pasākumus	%	2024.	44	50	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
3.10.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri regulāri apmeklē apkaimes mēroga bezmaksas kultūras pasākumus	%	2024.	18	25	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"
3.11.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir apmierināti ar sportošanas un aktīvās atpūtas iespējām mikrorajonā/apkaimē	%	2025.	68	70	Pētījums "Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā"
3.12.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri regulāri apmeklē pilsētas mēroga sporta un aktīvās atpūtas pasākumus	%	2024.	18	20	Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"

Rīcības virzieni un uzdevumi

1. Rīcības virziens: Pilsoniskā līdzdalība un piederība

1.1. uzdevums: Veicināt iedzīvotāju un NVO iesaisti sabiedrības dzīvē, atbalstīt NVO darbību un līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanā

Pastāv dažādas pilsoniskās līdzdalības formas – politiskā līdzdalība (iesaistīšanās politisko organizāciju darbībā, dalība pašvaldību vēlēšanās), iesaistīšanās NVO, brīvprātīgā darba veikšana, ziedošana. Novērojamas arī dažādas pilsoniskās līdzdalības formas, kā, piemēram, aktīva dalība sociālajos tīklos, neformālā biedrošanās uz kopīgu interešu un vajadzību pamata, veidojot nelielas kopienas kā lokālos atbalsta instrumentus dažādās jomās. Pilsoniskās līdzdalības aktivitātes veido saikni starp iedzīvotājiem un pašvaldību.

Aplūkojot rīdzinieku iesaisti dažādās sabiedrības aktivitātēs,²⁵ salīdzinoši visbiežāk (66 %) aptaujāto rīdzinieku norāda, ka pēdējo trīs gadu laikā ir piedalījušies vēlēšanās. Vidēji katrs otrais (56 %) rīdzinieks ir iesaistījies kādos vienreiz notiekošos pasākumos sabiedrības labā (piemēram, vides sakopšanas talkā), bet teju puse (49 %) ir parakstījuši aicinājumu, petīciju. Teju divas piektdaļas (39 %) Rīgas iedzīvotāju pēdējo trīs gadu laikā ir piedalījušies pašvaldības aptaujās, 29 % ir tieši vai rakstiski sazinājušies ar savas pašvaldības darbiniekiem, ceturtdaļa (25 %) rīdzinieku ir piedalījušies sabiedriskajās apspriešanās, 19 % ir strādājuši kā brīvprātīgie, 17 % ir iesaistījušies kādas NVO darbā un 15 % ir izvietājuši vai komentējuši sociāli – politiska rakstura informāciju internetā vai citos plašsaziņas līdzekļos.

Vienlaikus, saskaņā ar ikgadējo pētījumu “Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā”²⁶, 2025. gadā tikai trešā daļa Rīgas iedzīvotāju (32 %) bija apmierināti ar iespēju piedalīties un izteikt savu viedokli pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos. Izvērtējot šo rādītāju dinamiku kopš 2019. gada, tas būtiski nemainās un ir 30–34 % robežās. Gan ikdienas pieredze, gan dažādu aptauju dati liecina, ka Rīgā pieaug iedzīvotāju interese par līdzdalību pilsētas attīstībā un apkaimju dzīvē, tomēr iedzīvotāju un NVO iesaiste pašvaldības lēmumu pieņemšanā joprojām ir nepietiekama, iedzīvotāji maz zina par iespējām ietekmēt procesus pašvaldībā, bieži vien netic saviem spēkiem ietekmēt pašvaldības lēmumus, kā arī nejut uzticību varai.

Tajā pašā laikā Rīgas iedzīvotājiem ir nodrošinātas dažādas līdzdalības iespējas pašvaldības darbā: dalība konsultatīvajās padomēs, publiskajās apspriešanās, nozaru komiteju sēdēs utt. Lai veicinātu sabiedrības ciešāku līdzdalību Pašvaldības lēmumu sagatavošanā, pieņemšanā un to darbības izvērtēšanā, norisinās aktīva sadarbība ar NVO, un šī sadarbība jāattīsta.

Pašvaldībā tiek nodrošināta pilsētas stratēģiskās un ilgtspējīgās attīstības plānošana, īpašu uzmanību pievēršot sabiedrības iesaistei lēmumu pieņemšanā. Ievērojot aktuālos normatīvos regulējumus, tiek organizētas publiskās apspriešanas par teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un būvniecības iecerēm, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju izteikt viedokli jau agrīnā plānošanas posmā. Nepieciešamības gadījumā tiek izmantoti arī citi līdzdalības rīki, tostarp aptaujas, darba grupas, konsultatīvās padomes un sadarbība ar NVO,

²⁵ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”(2024.), 48.lp.

²⁶ Pētījums “Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbu un procesiem pilsētā” (2025.), 161.lp.

kas ir ārpus normatīvā regulējumā paredzētajiem obligātajiem sabiedrības līdzdalības pasākumiem, lai paplašinātu sabiedrības iesaisti.

Kopš 2023. gada sabiedrības iesaiste tiek paplašināta arī ar GEO RĪGA platformu – centralizētu Pašvaldības ģeotelpisko datu publicēšanas rīku, kas nodrošina piekļuvi aktuālai informācijai par pilsētvidi dažādām sabiedrības grupām. Platforma ļauj ikvienam ērti piekļūt Pašvaldības rīcībā esošiem ģeotelpiskiem datiem, veicinot informētību un atbalstot sociālās un ekonomiskās iniciatīvas. GEO RĪGA nodrošina iespējas iesaistīties pilsētvides jautājumu apspriešanā, aptaujās un citās līdzdalības aktivitātēs, tādējādi stiprinot iedzīvotāju iesaisti pilsētas attīstības procesos un veicinot sabiedrības vajadzībām atbilstošu lēmumu pieņemšanu.

Konsultatīvās institūcijas ir būtisks pilsoniskās līdzdalības pamatelements, jo tās nodrošina strukturētu un regulāru platformu NVO līdzdalībai pašvaldības procesos. Tās ļauj dažādu kopienu pārstāvjiem paust savas vajadzības un pieredzi, savukārt pašvaldības institūcijām – savlaicīgi identificēt problēmas un kopā ar sabiedrību izstrādāt ilgtspējīgus risinājumus. Labi funkcionējoši konsultatīvie mehānismi veicina arī iedzīvotāju pilsonisko kompetenču attīstību un stiprina piederības sajūtu pilsētai un valstij, tādējādi sekmējot saliedētu, atvērtu un uz dialogu balstītu sabiedrību. Pašvaldībā darbojas vairākas konsultatīvās padomes un komisijas, kuru sastāvā ir iekļauti NVO pārstāvji un kuru darbība ir saistīta ar Pamatnostādnēs izskatāmajiem jautājumiem un mērķa grupām.

Pašvaldība ik gadu aicina Rīgā darbojošās NVO pievienoties Rīgas valstspilsētas pašvaldības un nevalstisko organizāciju sadarbības memorandam, kura mērķis ir veicināt sabiedrības iesaistīšanu un aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un īstenošanā Rīgas pašvaldībā.²⁷ Pilnveidojot sadarbību starp Pašvaldību un NVO, 2021. gadā tika izveidota Rīgas valstspilsētas pašvaldības un nevalstisko organizāciju sadarbības memoranda īstenošanas padome, kas darbojas saskaņā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības un nevalstisko organizāciju sadarbības memorandā noteiktajiem principiem. Šī padome sekmē NVO iesaisti pašvaldības politikas veidošanā, veicinot caurskatāmību, uzticēšanos un demokrātisku pārvaldību.

Pašvaldība nodrošina uzņēmumus pārstāvošajām NVO līdzdalību pašvaldības darbā ar mērķi informēt, risināt un uzlabot uzņēmējdarbības vides problēmas Pašvaldībā. 2021. gadā tika noslēgts Vienotas Rīgas jaunuzņēmumu atbalsta ekosistēmas attīstības sadarbības memorands, lai veicinātu jaunuzņēmumu ekosistēmas attīstību Rīgā. Šajā sadarbības memorandā darbojas arī NVO un tā mērķis ir sadarbojoties ar organizācijām, kas pārstāv esošos un topošos tehnoloģiju jaunuzņēmumus, un ir iesaistītas jaunuzņēmumu ekosistēmas aktivitāšu organizēšanā un nodrošināšanā, veidot, attīstīt un uzturēt sadarbību ar jaunuzņēmumu ekosistēmu Rīgā un pēc iespējas atbalstīt Rīgas jaunuzņēmumu ekosistēmas attīstību.

Rīgas domes Konsultatīvā padome sabiedrības integrācijas jautājumos ir Pašvaldības konsultatīva institūcija, kuras viens no galvenajiem uzdevumiem ir piedalīties un sekot līdzi sabiedrības saliedētības politikas izstrādei un īstenošanai Pašvaldībā. Līdz ar to šī padome ir instruments, kurā NVO pārstāvji var līdzdarboties iekļaujošas un saliedētas sabiedrības veidošanā, aizstāvēt sabiedrības intereses šajā jomā.

²⁷ Sadarbības memorandam līdz 2026. gadam bija pievienojušās 243 NVO, no kurām aktīvs statuss bija 235 NVO.

Pašvaldībā darbojas Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvā padome, kura nodrošina regulāru sadarbību ar personu ar invaliditāti organizācijām, veicinot to iesaisti Pašvaldības lēmumu pieņemšanā.

Kopš 2024. gada Pašvaldībā darbojas Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvā padome, kas ir Rīgas domes izveidota konsultatīva institūcija, lai nodrošinātu nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēju līdzdalību Pašvaldības politikas sociālo pakalpojumu jomā plānošanā, īstenošanā un novērtēšanā. Padomes darbības mērķis ir veicināt sociālo pakalpojumu attīstību atbilstoši rīdzinieku vajadzībām, aktualizēt sociālo pakalpojumu nodrošināšanas, pieejamības, kvalitātes, ekonomiskos un attīstības jautājumus, kā arī veicināt sadarbību starp nevalstiskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzējiem un Pašvaldību.

2022. gadā ir izveidota Rīgas investoru konsultatīvā padome, kuras darbība ir vērsta uz uzņēmējdarbības vides uzlabošanu Pašvaldībā un kurā pārstāvēti ir gan uzņēmumi, gan NVO. Šī padome strādā kā stratēģiska dialoga un sadarbības platforma, kuras mērķis ir stiprināt sadarbību starp investoriem, to pārstāvētajām nozarēm un Pašvaldību, nodrošinot regulāru informācijas, pieredzes un viedokļu apmaiņu. Tā veicina koordinētu rīcību Rīgas attīstības plāna īstenošanā, sekmējot investīciju piesaisti un pilsētas investīciju projektu caurspīdīgumu, kā arī stimulē investoru savstarpējo sadarbību un to interešu pārstāvētību dialogā ar valsts un Pašvaldības iestādēm.

Rīgas domes Jaunatnes lietu konsultatīvā komisija darbojas kopš 2022. gada ar mērķi nodrošināt starpinstitucionālu sadarbību un nevalstiskā sektora līdzdalību Pašvaldības jaunatnes politikas plānošanā, īstenošanā un novērtēšanā, kā arī veicināt jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē.

Rīgā kopš 2021. gada darbojas arī Rīgas apkaimju attīstības komisija, kuras sastāvā ir Rīgas domes deputāti. Tās mērķis ir veicināt Rīgas koordinētu un plānveidīgu apkaimju attīstību sadarbībā ar apkaimju biedrībām, sekmējot dialogu ar pašvaldību un vienlaikus veicinot sabiedrības līdzdalību pilsētplānošanā. Pašvaldībā darbojas arī citas padomes un komisijas, kuru darbība ir vērsta uz konkrēto Pašvaldības darbības jomu jautājumu risināšanu.

Atbalsts NVO ir būtisks sabiedrības integrācijas un saliedētības politikas elements, jo NVO ir tuvākas kopienām, spēj identificēt dažādu sabiedrības grupu vajadzības un piedāvāt elastīgus, ilgtspējīgus risinājumus sociālo problēmu mazināšanai. Stiprinot NVO kapacitāti, veicinot to līdzdalību lēmumu pieņemšanā un nodrošinot stabilu, caurspīdīgu finansējumu, tiek veidota iekļaujošāka, saliedētāka un līdzatbildīgāka sabiedrība. Atbalsts NVO ne vien sekmē iedzīvotāju pilsonisko aktivitāti un piederības sajūtu, bet arī veicina savstarpējo uzticēšanos un sociālo dialogu, kas ir priekšnoteikumi demokrātiskas un saliedētas sabiedrības attīstībai.

NVO ikdienā saskaras ar būtiskiem izaicinājumiem, kas ierobežo to spēju ilgtspējīgi darboties un pilnvērtīgi īstenot sabiedriski nozīmīgas iniciatīvas. Daudzām NVO trūkst pieejamas un piemērotas infrastruktūras (telpas pasākumiem, sapulcēm, apmācībām), administratīvās kapacitātes, tehniskā nodrošinājuma, kā arī finanšu resursu. Vienlaikus NVO pārstāvjiem bieži ir nepietiekamas zināšanas un pieredze projektu vadībā, finansējuma piesaistē, juridiskajos un grāmatvedības jautājumos, kas apgrūrina organizāciju darbību un attīstību. Tas īpaši ietekmē mazās un jaunizveidotās organizācijas, kurām trūkst profesionālu resursu.

NVO namā ir nodrošināts ilgtermiņa atbalsts nevalstiskā sektora aktivitātēm, lai īstenotu sabiedriski nozīmīgas iniciatīvas. NVO ir pieejamas bezmaksas telpas un tehniskais aprīkojums aktivitāšu īstenošanai ārpus NVO nama telpām, tiek īstenotas informatīvas aktivitātes un rīkoti izglītojoši pasākumi par NVO aktuālām tēmām: projektu vadība, finansējuma piesaiste, juridiskie jautājumi, grāmatvedības jautājumi, komunikācijas prasmes u. c.

Rīgas jauniešu centrs “Kaņieris” un Rīgas jauniešu centrs “Kalnciema studija” darbojas ne tikai kā vieta jauniešiem jēgpilnai brīvā laika pavadīšanai, bet arī kā resurss NVO, kas īsteno darbu ar jaunatni, un jaunatnes organizācijām. Minētajos centros pieejamas telpas organizācijām un jauniešu grupām aktivitāšu īstenošanai, resursi pasākumu organizēšanai ārpus centru telpām, kā arī dažādas tīklošanās un izglītojošas aktivitātes.

Pašvaldība mērķtiecīgi sniedz atbalstu skolēnu pašpārvaldēm un to atbalsta personām, stiprinot individuālo pašpārvalžu kapacitāti un radot priekšnoteikumus to aktīvai līdzdalībai izglītības iestāžu ikdienas dzīvē un ilgtermiņa attīstībā. Tiek organizētas mācības pašpārvalžu līderiem un konsultantiem, pašpārvalžu tīklošanās un pieredzes apmaiņas aktivitātes, individuālas konsultācijas un skolu vizītes, kā arī ikgadējā skolēnu pašpārvalžu konference. Tiek arī sniegts atbalsts skolēnu pašpārvalžu “jumta” organizācijas – Rīgas Skolēnu domes – rīkotajām izglītojošām aktivitātēm vienaudžiem.

Pašvaldība atbalsta jaunatnes jomas organizācijas finansēšanas konkursu veidā. Jaunatnes organizāciju kapacitātes stiprināšanas konkursa mērķis ir sniegt atbalstu jaunatnes organizāciju, kā arī biedrību un nodibinājumu, kuri īsteno darbu ar jaunatni, darbībai un attīstībai Pašvaldības administratīvajā teritorijā. Šis konkurss ir īpaši nozīmīgs nelielām vai jaunām organizācijām, sniedzot atbalstu brīvprātīgo un personāla mācībām, kā arī darbības stratēģiskai plānošanai. Līdztekus tam, lai veidotu pirmo projektu plānošanas un īstenošanas pieredzi jauniešiem, ik gadu tiek īstenots Jauniešu iniciatīvu konkurss. Šie projekti veicina jauniešu iekļaušanos pilsētas kultūras, sporta un izglītības procesos, sekmējot viņu fiziskās aktivitātes, vērtīborientāciju un aktīvu līdzdalību.

Lai veicinātu piederības sajūtu valstij, pilsētai un apkaimei, kā arī, lai informētu un izglītotu Rīgas iedzīvotājus par sabiedrības saliedētības jautājumiem, tiek rīkoti finansēšanas konkursi NVO un Pašvaldības iestādēm. Tajos tiek atbalstītas aktivitātes, kurās Rīgas iedzīvotāji līdzdarbojas pašvaldības nozaru politikas veidošanas un lēmumu pieņemšanas procesā, stiprinot valstisko identitāti, veicinot izpratni par kopīgajām valstiskajām vērtībām un stiprinot latviešu valodas vidi. Atbalstāmās iniciatīvas ietver apmācības un izglītojošu materiālu sagatavošanu, radošās darbnīcas, valsts svētku svinēšanas tradīciju kopšanu, Rīgas un Latvijas vēstures un kultūras izziņāšanu, kā arī aktivitātes, kas stiprina iedzīvotāju sadarbību un pilsonisko līdzdalību.

Turpmākās darbības:

- Veicināt iedzīvotāju un NVO līdzdalību publiskajās apspriešanās, konsultatīvajās institūcijās un citos līdzdalības mehānismos.
- Nodrošināt esošo konsultatīvo institūciju darbību, sekmējot NVO pārstāvniecību tajās.
- Turpināt sniegt atbalstu NVO – izglītojošus pasākumus, konsultācijas un informatīvo atbalstu, kā arī administratīvo atbalstu – bezmaksas telpas un aprīkojumu.
- Turpināt atbalstīt NVO un Pašvaldības iestādes finansēšanas konkursu veidā, pasākumu īstenošanai pilsoniskās līdzdalības stiprināšanai un piederības sajūtas Rīgai sekmēšanai.

1.2. uzdevums: Veicināt brīvprātīgā darba attīstību Rīgā, atbalstot brīvprātīgā darba aktivitātes, stiprinot brīvprātīgā darba organizatoru kapacitāti un nodrošinot informācijas pieejamību un brīvprātīgo atzinību

Brīvprātīgais darbs Rīgā ir nozīmīgs sabiedrības līdzdalības, saliedētības un iedzīvotāju piederības sajūtas stiprināšanas instruments, kas sniedz ieguldījumu dažādās Pašvaldības politikas jomās, tostarp sociālajā jomā, izglītībā, jaunatnes darbā, kultūrā un kopienu attīstībā. Brīvprātīgais darbs veicina iedzīvotāju līdzatbildību, savstarpējo uzticēšanos un aktīvu līdzdalību sabiedriskajos procesos.

Aptaujas dati liecina, ka rīdzinieku iesaiste brīvprātīgajā darbā joprojām ir salīdzinoši zema – tikai aptuveni 19 % Rīgas iedzīvotāju pēdējo trīs gadu laikā ir strādājuši kā brīvprātīgie vairāk nekā vienu reizi²⁸. Šis rādītājs, lai arī nedaudz pieaudzis, joprojām norāda uz to, ka brīvprātīgā darba aktivitāte nav plaši izplatīta un pastāv ievērojamas iespējas to sekmēt.

Pētījuma rezultāti atklāj, ka daļa iedzīvotāju neiesaistās brīvprātīgajā darbā un NVO darbībā galvenokārt aizņemtības dēļ (47 %), intereses trūkuma dēļ (25 %) un informācijas par iesaistes iespējām trūkuma dēļ (21 %)²⁹. Šie faktori norāda, ka, lai veicinātu plašāku iesaisti, ir būtiski ne tikai piedāvāt brīvprātīgā darba iespējas, bet arī nodrošināt sistemātisku informācijas apriti un pieejamu atbalstu brīvprātīgā darba organizatoriem.

Brīvprātīgā darba attīstība ir cieši saistīta ar brīvprātīgā darba organizatoru kapacitāti un profesionalitāti, jo tieši organizatori veido priekšnosacījumus kvalitatīvai, drošai un ilgtspējīgai brīvprātīgā darba norisei. Tie nodrošina brīvprātīgo piesaisti, apmācību, koordinēšanu un pastāvīgu atbalstu, kā arī veido vidi, kurā brīvprātīgie var jēgpilni iesaistīties un saglabāt motivāciju ilgtermiņā. Savukārt nepietiekams atbalsts organizatoriem ierobežo brīvprātīgā darba attīstību, radot fragmentētu un īstermiņa iniciatīvās balstītu praksi.

Atbalsts brīvprātīgā darba organizatoriem tiek īstenots, nodrošinot informatīvos un kompetenču pilnveides seminārus par organizatoriem būtiskām tēmām. Papildus tam tiek organizēti tīklošanās un pieredzes apmaiņas pasākumi, kas stiprina sadarbību, veicina labās prakses izplatīšanu un ilgtspējīgas sadarbības veidošanos. Vienlaikus organizatoriem tiek nodrošināts finansiāls atbalsts brīvprātīgā darba aktivitātēm projektu konkursu veidā. Projektu ietvaros īstenotās aktivitātes veicina brīvprātīgā darba kultūras attīstību, iedzīvotāju aktīvu iesaisti izglītojošās, radošās un sociālās aktivitātēs, vienlaikus veidojot ilgtspējīgu pamatu brīvprātīgā darba attīstībai un sabiedrības integrācijai Rīgā.

Tīmekļvietnē www.riga.lv 2024. gadā izveidota sadaļa “Brīvprātīgais darbs”, kurā apkopota aktuālā informācija par brīvprātīgā darba organizēšanas nosacījumiem, publicēts NVO, valsts un Pašvaldības iestāžu saraksts, kas piedāvā brīvprātīgā darba iespējas. Tomēr, lai nodrošinātu šīs informācijas efektīvu izmantošanu un sasniegtu dažādas mērķa grupas, ir nepieciešama koordinēta un regulāra sabiedrības informēšana par brīvprātīgā darba iespējām.

Papildus jau uzsāktajām aktivitātēm plānoti informatīvi pasākumi par valsts Brīvprātīgā darba informācijas sistēmu. Šāda pieeja veicinās brīvprātīgā darba atpazīstamību un sekmēs plašāku sabiedrības iesaisti.

²⁸ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 10. lp.

²⁹ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 60. lp.

Brīvprātīgo godināšana ir būtiska brīvprātīgā darba sastāvdaļa, jo tā stiprina brīvprātīgā darba prestižu, veicina brīvprātīgo motivāciju un piederības sajūtu, kā arī apliecina brīvprātīgā darba nozīmīgumu sabiedrībā un iedvesmo iesaistīties arī citus iedzīvotājus. Rīgā kopš 2014. gada, atzīmējot Starptautisko brīvprātīgo dienu, regulāri notiek Rīgas brīvprātīgo godināšana, un šī tradīcija tiks saglabāta.

Pašvaldības iestādēs brīvprātīgā darba potenciāls līdz šim nav pietiekami pilnvērtīgi izmantots un novērtēts, lai gan tas var sniegt būtisku ieguldījumu gan pakalpojumu kvalitātes uzlabošanā, gan sabiedrības līdzdalības veicināšanā. Tāpēc ir svarīgi attīstīt brīvprātīgo darbu kā sistemātisku un ilgtspējīgu praksi dažādās pašvaldības jomās, vienlaikus nodrošinot koordinētu pieeju un atbalstu iesaistītajām pusēm.

Pašvaldībā tiek attīstīts jauniešu brīvprātīgais darbs, ieviešot to kā pastāvīgu aktivitāti jauniešu centros un veidojot vienotu jauniešu brīvprātīgā darba sistēmu pašvaldībā. Šāda pieeja nodrošina jauniešiem pieejamas, regulāras un uzskaitāmas brīvprātīgā darba iespējas, kā arī veicina jauniešu pilsonisko līdzdalību, atbildības sajūtu un piederību pilsētai, vienlaikus radot pamatu ilgtermiņa iesaistei sabiedriskajos procesos.

Brīvprātīgais darbs kā pastāvīga aktivitāte tiek organizēts arī LD padotībā esošajās iestādēs, stiprinot mērķtiecīgu brīvprātīgā darba attīstību. Lai nodrošinātu brīvprātīgā darba kvalitāti, tiek slēgti līgumi ar NVO par brīvprātīgo piesaisti un koordinēšanu padotības iestādēs. Tiek nodrošināta koordinēta brīvprātīgo iesaiste, nepieciešamā informācija par veicamajiem uzdevumiem un uzraudzība, lai aktivitātes tiktu īstenotas atbilstoši Pašvaldības noteiktajiem standartiem un labas prakses principiem. RSD kopienas centrā "Ābeļzieds" kopš 2017. gada ir izveidota amata vienība brīvprātīgā darba koordinēšanas jomā, kas nodrošina mērķtiecīgu un regulāru brīvprātīgo darbu LD padotības iestādēs.

Līdzīgi arī kopienas centros, ar kuriem LD ir noslēdzis pakalpojuma līgumus, tiek nodrošināta brīvprātīgo iesaiste dažādu aktivitāšu īstenošanā, piemēram, nodarbību organizēšana kopienas centru klientiem, koncertu rīkošana ārpus kopienas centru telpām, ka arī klientu un pacientu apmeklēšana slimnīcās un sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas vietās.

Lai nodrošinātu saskaņotu un ilgtspējīgu brīvprātīgā darba attīstību visā pašvaldībā, nepieciešams turpināt stiprināt institucionālo kapacitāti brīvprātīgā darba jomā, paredzot specializētu amata vietu brīvprātīgā darba attīstības koordinēšanai pašvaldības līmenī. Tas veicinās sadarbību ar brīvprātīgā darba organizatoriem, sekmēs informācijas apriti, atbalsta instrumentu attīstību un vienotas pieejas veidošanu brīvprātīgā darba organizēšanai pašvaldībā.

Turpmākās darbības:

- Sekmēt brīvprātīgā darba organizatoru kapacitātes stiprināšanu, nodrošinot daudzveidīgu atbalstu brīvprātīgā darba attīstībai.
- Pilnveidot informācijas apriti par brīvprātīgā darba nozīmi un iespējām sabiedrībā.
- Veicināt brīvprātīgo atzinības iniciatīvas, turpinot Rīgas brīvprātīgo godināšanas tradīciju Starptautiskajā brīvprātīgo dienā.
- Attīstīt brīvprātīgo darbu pašvaldībā, stiprinot institucionālo kapacitāti un veidojot koordinētu un ilgtspējīgu pieeju brīvprātīgā darba organizēšanai.

1.3. uzdevums: Veicināt apkaimju kustības attīstību un sekmēt iedzīvotāju līdzdalību un piederību apkaimēm

Lai veicinātu iedzīvotāju iesaisti apkaimju dzīvē, Pašvaldībā arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta apkaimju kopienu aktivizēšanai un to iniciatīvu atbalstam.

Lai gan 2024. gada aptaujas dati atklāj, ka vairākums (72 %) ³⁰ Rīgas iedzīvotāju lepojas ar to, ka viņi ir savas apkaimes iedzīvotāji, un šis rādītājs, salīdzinot ar 2021. gada aptauju, ir pieaudzis par 5 procentpunktiem, tikai nedaudz vairāk kā puse (54 %) ³¹ rīdzinieku jūtas cieši saistīti ar savu tuvāko apkaimi. 33 % rīdzinieku norāda, ka ar savu tuvāko apkaimi izjūt ne pārāk ciešu saistību un vēl 13 % iedzīvotāju atzīst, ka ar savu tuvāko apkaimi nejūtas nemaz saistīti. Būtiski, ka pēdējo trīs gadu laikā rīdzinieku piesaiste savai tuvākajai apkaimē ir samazinājusies (no 61 % 2021. gadā līdz 54 % 2024. gadā) ³². Līdz ar to var secināt, ka, lai gan rīdziniekiem ir pozitīvas sajūtas par apkaimi, kurā viņi dzīvo, daļai iedzīvotāju joprojām nav intereses un motivācijas iesaistīties apkaimes kopienu rosinātajās aktivitātēs, vai arī šī iesaiste ir vienreizēja, bet ne pastāvīga.

Rīdzinieki, kā rāda 2024. gada aptaujas dati, kopš 2021. gada ir biežāk iesaistījušies aktivitātēs, kas skar viņiem tuvākās apkārtējās vides sakārtošanu un labiekārtošanu - publiskās apspriedes un reāla piedalīšanās mājās, pagalma vai apkārtējās vides labiekārtošanā, savas ielas vai apkaimes svētku organizēšanā (palielinājums no 57 % 2021. gadā uz 64 % 2024. gadā). ³³ Puse (50 %) Rīgas iedzīvotāju norāda, ka ir piedalījušies publiskās apspriedēs par mājās, pagalma vai apkārtējās vides labiekārtošanu, attīstību. ³⁴ Trīs ceturtdaļas (74 %) rīdzinieku norāda, ka kopumā viņiem ir pozitīva attieksme pret apkaimju biedrību darbību. ³⁵

Pieaudzis to rīdzinieku īpatsvars, kuri uzskata, ka apkaimju biedrībām būtu jānodarbojas ar iedzīvotāju vēlmju un ierosinājumu uzklauššanu, palīdzības sniegšanu, iedzīvotāju informēšanu par pilsētas un apkaimes aktualitātēm, kā arī dažādu sabiedrisko aktivitāšu organizēšanu. Tāpat rīdzinieki uzskata, ka apkaimju biedrības darbības mērķis ir apkārtējās teritorijas labiekārtošana un ceļu infrastruktūras uzlabošana un uzturēšana. ³⁶

2024. gada aptaujas dati liecina, ka 8 % rīdzinieku ir iesaistījušies arī kādā no līdzdalības budžeta projektu konkursa aktivitātēm, bet ceturtdaļa (26 %) rīdzinieku norādīja, ka nav informēti par to, kas ir līdzdalības budžeta konkurss. ³⁷

Rīgā pieaug apkaimju iedzīvotāju aktivitāte un interese par savas apkaimes attīstību, tomēr apkaimju kustības attīstības līmenis dažādās pilsētas daļās ir nevienmērīgs. Lai stiprinātu apkaimju kustību un veicinātu iedzīvotāju piederības sajūtu pilsētai un apkaimēm, Pašvaldība turpina atbalstīt apkaimju iniciatīvas, kopienu pasākumus un sadarbību starp iedzīvotājiem un Pašvaldību.

Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzdalības budžeta projektu īstenošanas konkurss dod iedzīvotājiem iespēju pašiem lemt par daļas pilsētas budžeta izlietojumu, iesniedzot un

³⁰ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"(2024.), 27.lp.

³¹ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"(2024.), 23.lp.

³² Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā"(2024.), 24.lp.

³³ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā" (2024.), 162.lp.

³⁴ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā" (2024.), 166.lp.

³⁵ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā" (2024.), 167.lp.

³⁶ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā" (2024.), 163.lp. un 169.lp.

³⁷ Pētījums "Sabiedrības integrācija Rīgā" (2024.), 59.lp.

balsojot par savas apkaimes attīstības un pilsētvides uzlabošanas projektiem. Konkursa mērķis ir veicināt apkaimju ilgtspējīgu attīstību, iedzīvotāju iesaisti un radīt sabiedriski nozīmīgus uzlabojumus publiskajā ārējā vidē, savukārt Pašvaldībai – iegūt atgriezenisko saiti par iedzīvotāju vajadzībām. Lai atbalstītu projektu iesniedzējus, ik gadu, pirms projekta iesniegšanas sākuma, tiek organizētas radošās darbnīcas, kurās projektu iesniedzēji var saņemt metodoloģisku un praktisku atbalstu no Pašvaldības speciālistiem.

Kopš 2025. gada Sarkandaugavā darbojas sabiedrības vadīts iekļaujošs un multifunkcionāls kopienu centrs, ko Pašvaldības nekustamajā īpašumā koordinē biedrība eS14, radot atvērta vietu apkaimes iedzīvotājiem savstarpējai sadarbībai, atbalstam un brīvā laika aktivitātēm. Kopienu centrs veicina iedzīvotāju līdzdalību, sociālo aktivitāti un savstarpējo uzticēšanos, nodrošinot iespējas satikties dažādām iedzīvotāju grupām organizēt pasākumus, mācīties un kopīgi radīt iniciatīvas, kā arī sniedzot ieguldījumu sabiedrības izglītošanā, kultūras dzīvē un sociālā atbalsta stiprināšanā.

Rīgā pieaug iedzīvotāju, iedzīvotāju grupu, uzņēmēju un NVO iniciatīva pašiem risināt vietējās kopienas vajadzības, tomēr pašorganizēšanās un pašpietiekamības kapacitāte dažādās sabiedrības grupās ir nevienmērīga. Lai stiprinātu vietējo iniciatīvu ilgtspēju un veicinātu dzīves kvalitātes uzlabošanu pilsētā, Pašvaldība turpina attīstīt atbalsta mehānismus iedzīvotāju, uzņēmēju un NVO kapacitātes celšanai un sadarbībai. Kopš 2024. gada apkaimju biedrībām un interesentiem tiek organizēti semināri par Pašvaldības aktivitātēm, kas vērsta uz līdzdalības stiprināšanu. Nepieciešams paplašināt un pilnveidot esošos rīkus, lai Pašvaldībā un valstī attīstītos tādas NVO, kas kļūst pašpietiekamas, t. i., to finansējums tiek nodrošināts ne tikai no publiskajiem līdzekļiem.

2021. gadā līdz ar RAIC izveidi darbu uzsāka arī apkaimju koordinatori³⁸. Apkaimju koordinatoru galvenie uzdevumi ir iedzīvotāju vajadzību izzināšana un informēšana par līdzdalības iespējām savas apkaimes attīstīšanā, komunikācijas veicināšana starp iedzīvotājiem, Pašvaldību un dažādām Pašvaldības struktūrvienībām. Koordinatoru pienākumos ietilpst atbalsta sniegšana apkaimju biedrībām un iedzīvotāju interešu grupām.

Pilsoniskās līdzdalības un piederības sajūtas Rīgai veicināšanai, apkaimju koordinatori dažādos informācijas kanālos un formātos sniedz informatīvu atbalstu iedzīvotājiem un apkaimju iedzīvotāju biedrībām, tādējādi veicinot to iesaisti Pašvaldības darbā apkaimju attīstības un labiekārtošanas jautājumu kopīgai risināšanai. Nereti saņemtajās sūdzībās un priekšlikumos iedzīvotāji izsaka lūgumus ne tikai Pašvaldībai veikt darbības apkaimju teritoriju labiekārtošanai un sakopšanai, bet arī izsaka gatavību līdzdarboties kopīgos apkaimes uzlabošanas pasākumos, kas vienlaikus veicina iedzīvotāju savstarpējo saziņu, kopīgas vērtības un piederības sajūtu apkaimē.

Viens no svarīgiem sabiedrības līdzdalības centriem, kas veicina iedzīvotāju iesaisti apkaimju dzīvē un veicina piederības sajūtu kopienai, ir arī RCB filiālbibliotēkas, kas darbojas 22 Rīgas apkaimēs. Tās nodrošina ne tikai pieeju informācijai, bet arī piedāvā drošu, iekļaujošu un visiem pieejamu vidi dažādu sabiedrības grupu satikšanās, dialoga un kopīgu iniciatīvu īstenošanai. Organizējot diskusijas, radošās darbnīcas, kultūras pasākumus un tematiskas tikšanās, iesaistot apkaimju biedrības, bibliotēkas stiprina iedzīvotāju līdzdalību un savstarpējo mijiedarbību un palīdz mazināt sociālo izolāciju. Tādējādi bibliotēka kalpo kā

³⁸ 2026. gada sākumā darbojās 7 apkaimju koordinatori.

būtisks sabiedrības līdzdalības un saliedētības balsts, stiprinot saliedētas, aktīvas un ilgtspējīgas apkaimju kopienas.

RCB ir izveidojusies sadarbība ar apkaimju biedrībām un nākamajos gados šo sadarbību plānots attīstīt, rīkojot gan kopīgas aktivitātes, gan dodot tām iespēju rīkot pasākumus bibliotēku telpās un ārpus tām, aicinot iedzīvotājus un lasītājus apmeklēt šos pasākumus, tādējādi stiprinot iedzīvotāju piederības sajūtu pilsētai un vairojot izpratni par apkaimju biedrību darbu. RCB iepriekšējo gadu pieredze liecina, ka filiālbibliotēku sadarbība ar NVO un apkaimes biedrībām rosina iedzīvotājus vairāk iesaistīties sabiedrības līdzdalības aktivitātēs un brīvprātīgajā darbā, kas sekmē demokrātiskas sabiedrības veidošanos, kurā ikvienam viedoklim un iesaistei ir nozīme.

Pašvaldība sniedz atbalstu apkaimju biedrību stiprināšanai, lai veicinātu to darbības attīstību, kapacitāti un sadarbību ar Pašvaldību sabiedrības iesaistes un pilsētvides attīstības jautājumos. Tāpat tiek atbalstīti projekti, lai vairotu iedzīvotāju aktivitāti un veicinātu interesi par savas apkaimes un Rīgas ilgtspējīgu attīstību. Īstenotie pasākumi sekmē iedzīvotāju aktīvu iesaisti sabiedriskajos procesos, stiprina vietējās kopienas, veicina piederības sajūtu savai apkaimei un pilsētai, kā arī rada priekšnoteikumus ciešākai sadarbībai starp iedzīvotājiem, NVO un Pašvaldību. Atbalstāmās iniciatīvas ietver apkaimju svētkus un sporta pasākumus, iedzīvotāju forumus, vides uzlabošanas aktivitātes un citas aktivitātes, kas veicina iedzīvotāju personisko iesaisti, līdzdalību un piederību. Projektu īstenošanas pieredze apliecina, ka mērķtiecīgs atbalsts apkaimju iniciatīvām palielina iedzīvotāju līdzatbildību par savas dzīves vides kvalitāti un veicina pilsoniskās sabiedrības attīstību. Šādu iniciatīvu turpināšana ir būtiska, lai stiprinātu vietējo kopienu kapacitāti, aktīvismu un veicinātu sadarbību starp iedzīvotājiem un Pašvaldību.

Turpmākās darbības:

- Attīstīt Pašvaldības līdzdalības budžeta projektu īstenošanas konkursu, sekmējot dažādu iedzīvotāju grupu iesaisti un informētības pieaugumu.
- Sekmēt Kopienas centra darbību, iesaistot iedzīvotājus un NVO kopienas dzīvē.
- Paplašināt Apkaimju koordinātoru tīklu, pilnveidojot viņu kapacitāti reaģēt uz iedzīvotāju vajadzībām un veicināt to pilsonisko līdzdalību.
- Attīstīt bibliotēkas kā sabiedrības līdzdalības centrus apkaimju līmenī.
- Turpināt atbalstu apkaimju kopienu iniciatīvām, nodrošinot mērķtiecīgus finanšu, informatīvos un praktiskos resursus, kā arī sekmējot Pašvaldības un kopienas sadarbības attīstību.

2. Rīcības virziens: Valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai

2.1. uzdevums: Veicināt iedzīvotāju valsts valodas prasmju pilnveidošanu, tajā skaitā atbalstīt dažādas sabiedrības grupas latviešu valodas apguvē un lietošanā

Latviešu valoda ir viens no būtiskākajiem Latvijas sabiedrības integrācijas un saliedētības balstiem, jo tā nodrošina kopīgu saziņas telpu, veicina savstarpēju sapratni un stiprina piederības sajūtu valstij. Valodas prasme ļauj ikvienam pilnvērtīgi piedalīties sabiedriskajā, politiskajā un ekonomiskajā dzīvē, mazinot sociālo atstumtību un veicinot vienlīdzīgas iespējas. Vienlaikus latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas nostiprināšana rada priekšnoteikumus iedzīvotāju mijiedarbībai, saliedētībai un kopīgam nākotnes redzējumam.

Rīgas iedzīvotāju aptaujas dati par latviešu valodas zināšanām atklāj, ka teju puse rīdzinieku (48 %), kuriem latviešu valoda nav dzimtā valoda, norāda, ka viņu latviešu valodas zināšanas pēdējo trīs gadu laikā ir uzlabojušās (17 % – ievērojami; 31 % – nedaudz)³⁹.

Kopš 2017. gada ir būtiski pieaudzis latviešu valodas lietojums publiskajā vidē. Valsts un pašvaldības iestādēs ir būtiski pieaudzis latviešu valodas lietojums (kāpums no 75 % uz 87 %), savukārt būtiski samazinājies krievu valodas lietojums (no 21 % uz 11 %). Uz ielas, veikalā ir palielinājies latviešu valodas lietojums (pieaugums no 57 % uz 75 %). Arī darbā latviešu valodas lietojums ir nozīmīgi pieaudzis pēdējo septiņu gadu laikā (kāpums no 54 % uz 66 %), attiecīgi ir būtiski samazinājies krievu valodas lietojums darbā (kritums no 37 % uz 25 %). Dati arī liecina, ka pēdējo septiņu gadu laikā ir pieaudzis latviešu valodas lietojums ar draugiem un paziņām (kāpums no 41 % uz 46 %)⁴⁰. Pēdējo septiņu gadu laikā ir būtiski pieaudzis to rīdzinieku īpatsvars, kuri latviešu valodā runā brīvi, bet tā nav viņu dzimtā valoda (kāpums no 15 % uz 22 %)⁴¹.

Kopš 2011. gada Pašvaldība regulāri organizē latviešu valodas bezmaksas kursus Rīgas iedzīvotājiem, kā arī atbalsta citas aktivitātes, kas veicina latviešu valodas apguvi un lietošanu, tajā skaitā latviešu sarunvalodas klubu aktivitātes. Tiek atbalstīti projekti, kuru ietvaros tiek organizētas nodarbības latviešu kultūras iepazīšanai, ekskursijas, pārgājieni un radošas aktivitātes valsts valodas zināšanu uzlabošanai. Iedzīvotāji atzinīgi novērtē iespējas bez maksas apgūt latviešu valodu, un pieprasījums pēc Pašvaldības latviešu valodas kursiem un aktivitātēm, kuras palīdz praktizēt latviešu valodu, saglabājas augsts.

Vairākums aptaujāto, kas apmeklējuši Pašvaldības organizētos latviešu valodas kursus, tos vērtē pozitīvi. Puse no šiem rīdziniekiem Pašvaldības organizētus latviešu valodas kursus novērtē labi. Piektā daļa (22 %) norāda, ka kursi ir bijuši izcili. Sestā daļa (16 %) apmeklētos kursus vērtējuši ļoti labi.⁴²

Pāreja uz mācībām valsts valodā ir būtisks solis latviešu valodas stiprināšanā arī izglītības sistēmā. Lai nodrošinātu kvalitatīvu sistēmas īstenošanu, izšķiroša nozīme ir pedagogu profesionālajai sagatavotībai. Vienā klasē mācās skolēni ar ļoti atšķirīgu latviešu valodas zināšanu līmeni – daļai tā ir dzimtā valoda, citiem – otrā vai pat trešā valoda, savukārt vēl citi tikai nesen uzsākuši tās apguvi. Līdztekus vietējiem skolēniem klasēs mācās bērni no

³⁹ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 120.lp.

⁴⁰ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 116.lp.

⁴¹ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 109.lp.

⁴² Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 114.lp.

dažādām valstīm, tai skaitā jauniebraucēju un remigrantu ģimeņu bērni, kuru iepriekšējā izglītības pieredze, valodas prasmes un kultūras konteksts būtiski atšķiras.

Šāda daudzveidība bagātina mācību vidi, taču vienlaikus rada profesionālus izaicinājumus pedagogiem. Tādēļ pedagogam mūsdienu izglītības vidē ir jābūt ne tikai priekšmeta speciālistam, bet arī kompetentam valodas apguves procesa vadītājam un motivācijas veicinātājam. Nepieciešamas zināšanas par darbu daudzvalodīgās klasēs, diferencētu pieeju dažādiem valodas prasmes līmeņiem, iekļaujošas mācību vides veidošanu un sociāli emocionālā atbalsta nodrošināšanu. Pedagogam jāspēj radīt drošu un atbalstošu vidi, kurā skolēni nejūtas vājāki valodas grūtību dēļ, bet tiek iedrošināti lietot latviešu valodu praksē.

Esošā situācija izglītības iestādēs apliecina, ka skolēnu latviešu valodas prasmju līmenis ir neviendabīgs un bieži vien neatbilst mācību procesa prasībām, īpaši skolēniem, kuri nesen iekļāvušies Latvijas izglītības sistēmā. Nepietiekamas valsts valodas prasmes apgrūtina mācību satura apguvi, savstarpējo saziņu ar vienaudžiem un pedagogiem, kā arī kavē sociālo integrāciju skolas vidē. Vienlaikus izglītības iestādes norāda uz nepieciešamību pēc individuāla un sistemātiska valodas atbalsta, lai novērstu mācību atpalcības un priekšlaicīgas atstumtības riskus.

Šie apstākļi nosaka nepieciešamību sistemātiski stiprināt pedagogu profesionālo kompetenci – gan metodikā, gan motivācijas un iekļaujošas vides veidošanas jautājumos, lai nodrošinātu kvalitatīvu pāreju uz mācībām valsts valodā un ilgtspējīgu latviešu valodas prasmju attīstību skolēnu vidū.

Pašvaldība kopš 2014. gada nodrošina mērķētu atbalstu latviešu valodas apguvei bērniem – jauniebraucējiem un remigrantiem, piešķirot finansējumu pedagogu darba samaksai papildu latviešu valodas mācīšanai. Šis atbalsts dod iespēju skolēniem viena mācību gada laikā individuāli apgūt latviešu valodu vēl divas stundas nedēļā papildus izglītības programmā noteiktajam mācību stundu apjomam.

Papildu latviešu valodas stundas ļauj nodrošināt individualizētu pieeju, pielāgojot mācību saturu un tempu katra skolēna vajadzībām. Šī rīcība ne tikai uzlabo skolēnu valodas prasmes, bet arī veicina viņu aktīvāku līdzdalību mācību procesā un skolas dzīvē kopumā. Vienlaikus papildu nodarbības rada priekšnoteikumus plašākai iesaistei integrējošos pasākumos un sadarbībā starp dažādu izglītības iestāžu skolēniem un pedagogiem.

Arī RCB ir pieejama gan neitrāla vide, gan dažādi pasākumi, kuros mazākumtautību ģimenes, kā arī jauniebraucēji, var praktizēt savas valsts valodas prasmes, piedaloties ģimeņu sestdienās, tiekoties ar dažādiem autoriem, kā arī apmeklējot domubiedru klubus bibliotēkās. RCB tuvākajos gados plāno arvien aktīvāk nodrošināt dažādas izglītojošas nodarbības, kā piemēram, lasīšanas veicināšanas aktivitātes, radošās darbnīcas un izglītojošas rotaļas latviešu valodā, tādējādi veicinot latviešu valodas apguvi ārpus skolas mācībām, kā arī stiprinot piederību Latvijas valstij un vietējai kopienai.

Kopienas centros, ar kuriem LD noslēgti pakalpojuma līgumi, un RSD kopienas un dienas centros regulāri tiek piedāvātas un organizētas aktivitātes latviešu valodas apguvei atbilstoši klientu latviešu valodas zināšanu līmenim. Aktivitātes tiek organizētas dažādos formātos - gan apmācību veidā, gan sarunu un lasīšanas grupu veidā, tādējādi dodot iespēju jebkurai interesentam, neatkarīgi no zināšanu līmeņa, iesaistīties un aktīvi piedalīties nodarbībās.

Turpmākās darbības:

- Attīstīt dažādu valsts valodas apguves aktivitāšu piedāvājumu, nodrošinot gan bezmaksas latviešu valodas kursus un sarunvalodas klubus, gan neformālās latviešu valodas un kultūras lietošanas iespējas.
- Nodrošināt profesionālās pilnveides pasākumus pedagogiem, it īpaši par darbu ar bērniem ar dažādām valsts valodas prasmēm, kā arī jauniebraucēju un remigrantu ģimeņu bērniem.
- Turpināt izglītības iestāžu atbalstu latviešu valodas apguvei bērniem jauniebraucējiem un remigrantiem.
- Attīstīt RCB filiālbibliotēku tīkla lomu valsts valodas prasmju uzlabošanā, nodrošinot izglītojošas nodarbības un lasīšanas veicināšanas pasākumus drošā, iekļaujošā un motivējošā vidē.

2.2. uzdevums: Sekmēt informācijas pieejamību par pilsoniskās līdzdalības veidiem pašvaldībā, nodrošināt šīs informācijas pieejamību dažādos piekļūstamības formātos

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem vienotu, pārskatāmu un viegli pieejamu informāciju par iespējām iesaistīties Pašvaldības lēmumu pieņemšanas un pilsētas attīstības procesos, oficiālajā tīmekļvietnē www.riga.lv ir izveidota sadaļa “Sabiedrības līdzdalība”. Tā kalpo kā saziņas platforma starp Pašvaldību un sabiedrību, veicinot atklātu dialogu, savstarpēju uzticēšanos un līdzatbildību par pilsētas attīstību. Sadaļā apkopota informācija par galvenajiem sabiedrības līdzdalības mehānismiem Pašvaldībā, tostarp darba grupām, konsultatīvajām padomēm un komisijām, sadarbību ar NVO, līdzdalības budžetu, brīvprātīgā darba iespējām, parakstu vākšanu, vēlēšanām un kolektīvo iesniegumu virzību Pašvaldībā. Vienuviet pieejama arī informācija par publiskajām apspriešanām, aptaujām, saistošo noteikumu projektiem un attīstības plānošanas dokumentiem, tostarp paziņojumiem par uzsāktajiem, apspriešanai nodotajiem un apstiprinātajiem teritorijas attīstības plānošanas procesiem, nodrošinot sabiedrībai pārskatāmu un savlaicīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā.

Kopš 2021. gada Pašvaldība ar tīmekļvietnes www.apkaimes.lv starpniecību sniedz iedzīvotājiem aktuālo informāciju par notikumiem pilsētā dažādās jomās apkaimju griezumā, tai skaitā par apkaimju biedrībām, RAIC un tā pakalpojumiem, sabiedrības iesaistes iespējām, NVO un Pašvaldības darba procesu atspoguļošanu apkaimju attīstības, sabiedrības integrācijas, finansēšanas konkursu, atbalsta programmu jomās. Tīmekļvietnē vienkopus pieejama visaptveroša informācija par visām 58 Rīgas apkaimēm, to vēsturisko attīstību, ģeogrāfiskajām robežām, sociāli demogrāfiskajiem rādītājiem, kā arī statistika ar GEO RĪGA datu slāņiem. Plānots turpināt pilnveidot šo tīmekļvietni, lai tā kļūtu vēl ērtāka, pārskatāmāka un noderīgāka ikvienam rīdziniekam. Mērķtiecīgi tiek strādāts pie vietnes attīstības, tostarp piekļūstamības un lietošanas ērtības uzlabošanas cilvēkiem ar dažādām funkcionālām iespējām, nodrošinot informācijas saprotamību un tehnisko pieejamību ikvienam apmeklētājam.

Lai nodrošinātu NVO un iedzīvotāju informētību par līdzdalības iespējām Pašvaldībā, iespējām iesaistīties NVO darbībā, NVO rīkotajās aktivitātēs un pasākumos, kā arī par NVO nama pakalpojumiem un atbalsta iespējām, NVO nams īsteno regulāru daudzkanālu komunikāciju: e-pastu vēstkopas, digitālos informatīvos ziņu izdevumus (ikmēneša “NVO nama ziņas”), dažādas sociālo mediju platformas un drukātus informatīvos materiālus (afišas, skrejlapas, bukleti) plašam saņēmēju lokam, galvenokārt NVO pārstāvjiem, kā arī citiem interesentiem un sadarbības partneriem. NVO aktīvi seko šiem komunikācijas kanāliem,

tostarp sociālajam tīklam Facebook, un regulāri iesaistās satura veidošanā un izplatīšanā. Katru gadu vērojams sekotāju skaita un auditorijas pieaugums, kas apliecina NVO nama kā nozīmīgas informācijas un sadarbības platformas lomu pilsoniskās sabiedrības stiprināšanā.

Pašvaldība mērķtiecīgi veicina iedzīvotāju informētību un līdzdalību Pašvaldības procesos, izmantojot daudzkanālu un iekļaujošu komunikāciju. Tās mērķis ir nodrošināt vienotu, pārskatāmu un viegli pieejamu informāciju par iespējām iesaistīties lēmumu pieņemšanā un pilsētas attīstības procesos. Pašvaldība nodrošina iespēju skatīties diskusiju, preses konferenču, Sociālo jautājumu komitejas, Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes un Sociālo pakalpojumu padomes sēžu tiešraides ar tulkojumu latviešu nedzirdīgo zīmju valodā, ko plānots turpināt un attīstīt, piemēram, sadarbībā ar sociālajiem uzņēmējiem un Pašvaldību pasākumos, kur tas ir nepieciešams, tai skaitā kritiski svarīgos jautājumos. Turpmāk plānots paplašināt Memoranda padomes sēžu tiešraižu pieklūstamību, nodrošinot to subtitrēšanu un tulkošanu latviešu nedzirdīgo zīmju valodā, kā arī nodrošināt tulkojumu latviešu nedzirdīgo zīmju valodā Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sēdēs.

Pašvaldība savā komunikācijā ievēro universālā dizaina principus, nodrošinot, ka informācija ir pieejama gan personām ar funkcionāliem traucējumiem, gan plašākai sabiedrībai. Tas nozīmē, ka informācijas pasniegšana tiek veidota saprotama, salasāma un uztverama dažādām mērķgrupām. Šobrīd Pašvaldības tīmekļvietnē www.riga.lv jau pieejami daži pieklūstamības rīki: pieejama tīmekļvietnes pieklūstamības izvēlne ar iespējām pielāgot satura attēlojumu — mainīt fonta izmēru, kontrastu, aktivizēt “Viegli lasīt” režīmu, kā arī izmantot teksta lupu un lapas masku. Tas ir piemērs, kā digitālais saturs tiek pielāgots lietotājiem ar redzes vai lasīšanas grūtībām. Kā arī var izmantot datora klaviatūru un caurskatīt mājaslapu ar klaviatūras palīdzību. Turpmāk plānots attīstīt un regulāri atjaunot arī tīmekļvietnes vieglās valodas sadaļu, paplašinot tajā pieejamās informācijas apjomu, lai būtiskākā informācija par Pašvaldības pakalpojumiem un līdzdalības iespējām būtu saprotama pēc iespējas plašākam iedzīvotāju lokam.

Pašvaldība aktīvi izmanto digitālos komunikācijas kanālus un sociālos tīklus, lai informētu iedzīvotājus par aktuālajiem notikumiem, procesiem un Pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem. Šie kanāli sniedz iespēju sasniegt dažādas iedzīvotāju grupas, ņemot vērā atšķirīgus informācijas saņemšanas paradumus, kā arī veicina iedzīvotāju līdzdalību – ļauj sekot līdzī aktualitātēm, paust viedokli, uzdot jautājumus un iesaistīties Pašvaldības iniciatīvās. Attīstot sociālo tīklu saturu, pakāpeniski tiek pilnveidoti arī informācijas pasniegšanas veidi. Piemēram, līdz šim sociālo tīklu īsformāta video galvenokārt tika izmantoti subtitri, savukārt arvien biežāk tiek izmantoti arī mākslīgā intelekta balss ieraksti, kas ļauj informāciju ne tikai izlasīt, bet arī noklausīties, tādējādi paplašinot informācijas sasniedzamību plašākam iedzīvotāju lokam.

Rīgas vizuālās identitātes vadlīnijās nav noteikti atsevišķi krāsu toņi vai fonti cilvēkiem ar funkcionālajiem traucējumiem, tomēr Pašvaldība, izvēloties vizuālos risinājumus, konsekventi ievēro salasāmības, kontrasta un skaidrības principus. Izvēloties krāsu kombinācijas, tiek ņemta vērā vizuālā uztveramība un kontrasts, lai informācija būtu viegli pamanāma un salasāma dažādām auditorijām. Īpaša uzmanība vizuālo materiālu skaidrībai tiek pievērsta, atspoguļojot sociālās jomas tematiku un sadarbojoties ar RSD un LD. Pašvaldība plāno arī turpmāk attīstīt un piemērot risinājumus, kas veicina pieejamu un iekļaujošu komunikāciju plašākai sabiedrībai.

Lai gan informācija par NVO namā sniegtajiem atbalsta pakalpojumiem un līdzdalības iespējām ir plaši pieejama, informētības līmenis dažādās mērķa grupās atšķiras. Atšķirīgi informācijas patēriņa paradumi, liels informācijas apjoms un digitālo prasmju nevienlīdzība apgrūtina aktuālās informācijas savlaicīgu un saprotamu sasniegšanu. Vienlaikus sabiedrībā pieaug pieprasījums pēc pieklūstamas informācijas dažādām sabiedrības grupām un satura pielāgošanas dažādām auditorijām, tostarp cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.

NVO regulāri aktualizē nepieciešamību pēc informācijas pieklūstamības risinājumiem NVO namā, jo to mērķa grupās ir personas ar redzes, dzirdes un uztveres traucējumiem, kurām līdzdalība NVO aktivitātēs un informācijas saņemšana bez pielāgojumiem ir apgrūtināta. Reaģējot uz šīm vajadzībām, NVO namā pakāpeniski tiek ieviesti informācijas pieklūstamības risinājumi, paplašinot informācijas formātus un uzlabojot komunikācijas kvalitāti, nodrošinot, ka sniegtā informācija ir saprotama, viegli uztverama un sasniedzama pēc iespējas plašākai auditorijai. Komunikācijas saturs tiek veidots skaidrā un vienkāršā valodā, pielāgots dažādām auditorijām un izplatīts vairākos formātos, ņemot vērā atšķirīgas informācijas uztveres vajadzības un paradumus. 2026. gada sākumā sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku tika sagatavota informācija par NVO namu Braila rakstā un palielinātajā drukā, tiek plānota sadarbība, rīkojot informatīvus pasākumus. Lai veicinātu plašāku pieklūstamību informācijai un aktivitātēm, turpmāk plānots pakāpeniski pilnveidot informācijas pieklūstamības risinājumus, tostarp izvērtējot iespējas noteiktās NVO nama telpās nodrošināt indukcijas cilpas, sagatavot informāciju vienkāršajā valodā, kā arī semināros un citos pasākumos pēc iespējas nodrošināt subtitru lietošanu.

Cīņa ar dezinformāciju ir būtiska demokrātiskas un saliedētas sabiedrības stiprināšanai, nodrošinot kritiskās domāšanas attīstību, medijpratības veicināšanu un piekļuvi uzticamai, daudzveidīgai informācijai. Valsts un pašvaldību institūcijas sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību, medijiem un digitālajām platformām īsteno izglītojošus pasākumus dezinformācijas identificēšanai, ierobežošanai un sabiedrības informēšanai, īpašu uzmanību pievēršot sociāli mazāk aizsargātām grupām. Lai stiprinātu sabiedrības uzticēšanos publiskajām institūcijām, pašvaldībai jāveicina caurspīdīga komunikācija, savlaicīga faktu pārbaude un reaģēšana uz maldinošu saturu, kā arī jāatbalsta izglītības aktivitātes iedzīvotājiem, kas attīsta prasmes atpazīt manipulāciju un kritiski izvērtēt informācijas avotus.

Katru gadu tiek veikta aptauja par Rīgas iedzīvotāju apmierinātību ar Pašvaldības darbību un pilsētā notiekošajiem procesiem. Aptaujas galvenais mērķis ir novērtēt rīdzinieku apmierinātību ar dzīvi pilsētā, Pašvaldības darbu un pakalpojumiem, kā arī identificēt galvenās problēmas un attīstības virzienus.

Regulāri tiek veikts pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā”, lai izzinātu iedzīvotāju attieksmi un priekšstatus par dažādiem sabiedrības integrācijas procesa aspektiem Rīgas pilsētā. Pētījums parāda arī attīstības dinamiku dažādos sabiedrības integrācijas aspektos: līdzdalības iespējas Pašvaldībā, brīvprātīgais darbs, starppersonu uzticēšanās, latviešu valoda, migrācija, informētība par Pašvaldības pasākumiem un pakalpojumiem.

Turpmākās darbības:

- Uzturēt daudzkanālu informācijas pieejamību par līdzdalības iespējām Pašvaldībā.
- Nodrošināt informācijas pieejamību dažādos pielāgotos formātos, stiprinot komunikācijas mērķgrupu iesaisti satura veidošanā.
- Turpināt iedzīvotāju viedokļu regulāru izpēti.

3. Rīcības virziens: Jēgpilna mijiedarbība un sadarbība

3.1. uzdevums: Sekmēt iekļaujošas vides veidošanu dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un mijiedarbībai

Iekļaujoša vide ir būtisks priekšnoteikums ikviena iedzīvotāja pilnvērtīgai līdzdalībai sabiedriskajos procesos un savstarpējai mijiedarbībai, jo tā nodrošina vienlīdzīgas iespējas piekļūt informācijai, pakalpojumiem un sabiedriskajai telpai neatkarīgi no cilvēka fiziskajām vai kognitīvajām spējām. Iekļaujoša vide veicina cilvēku piederības sajūtu un aktīvu iesaisti kopienas dzīvē, vienlaikus mazina sociālo atstumtību un barjeras starp dažādām sabiedrības grupām.

Pašvaldība mērķtiecīgi īsteno vides piekļūstamības uzlabošanu, lai veicinātu vienlīdzīgu līdzdalību pilsētvidē visiem iedzīvotājiem, tai skaitā personām ar funkcionāliem traucējumiem, senioriem un ģimenēm ar maziem bērniem. Pašvaldības darbības ietver publiskās infrastruktūras pakāpenisku pielāgošanu, tostarp ielu, ietvju un sabiedriskā transporta mezglu pieejamības uzlabojumus, vides piekļūstamības principu integrēšanu pašvaldības ēku pārbūvēs un jaunajos attīstības projektos. Vienlaikus stiprināta starpnozaru sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un nozaru ekspertiem, lai plānošanas un īstenošanas procesos sistemātiski tiktu ņemtas vērā dažādu sabiedrības grupu vajadzības un veidota iekļaujoša, droša un ikvienam pieejama pilsētvide.

Pašvaldība plāno infrastruktūras uzlabošanas pasākumus, lai uzlabotu vides piekļūstamību izglītības iestādēs, nodrošinot pilnvērtīgu pieejamību Pašvaldības skolās un bērnudārzos atbilstoši pieejamajam finansējumam. Vienlaikus tiek skatīts jautājums par piekļūstamības uzlabošanu arī citās Pašvaldības institūcijās, tai skaitā kultūras centros⁴³. Šāda pakāpeniska pieeja nodrošina, ka dažādu sabiedrības grupu vajadzības tiek integrētas Pašvaldības infrastruktūras ilgtermiņa attīstībā.

Pašvaldība rūpējas, lai ikviens cilvēks ar funkcionāliem traucējumiem varētu attīstīt savas prasmes, iegūt jaunas zināšanas un justies droši un atbalstīti ikdienas dzīvē, kā arī veiksmīgāk iesaistīties sabiedrībā un darba tirgū. Cilvēkiem ar invaliditāti Rīgas valstspilsētas pašvaldība nodrošina piecu veidu specializētās darbnīcas: galdniecības darbnīcas, šūšanas un veļas mazgāšanas darbnīcas, papīra, kartona un rokdarbu darbnīcas, tekstila un citu materiālu apstrādes un pārstrādes darbnīcu, kā arī piena un papīra apstrādes un pārstrādes, tējas un garšaugu ieguves, mājsaimniecības un rokdarbu darbnīcas. Specializētajās darbnīcās darbdienās dienas laikā tiek nodrošināta nodarbinātībai nepieciešamo prasmju apguve vismaz četras stundas dienā, sniegts nepieciešamais atbalsts un palīdzība pašaprūpē, piedāvātas speciālistu konsultācijas gan klientam, gan viņa likumiskajam pārstāvim, kā arī īstenoti dzīvesprasmju attīstīšanas, sociālās rehabilitācijas un personas konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi.

Sadarbībā ar nodibinājumu “Invalīdu un viņu draugu apvienība “APEIRONS”” Pašvaldība nodrošina nodarbinātības atbalsta pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti, tostarp personām ar kustību traucējumiem, vājredzīgiem, kā arī cilvēkiem ar dzirdes, runas traucējumiem un invaliditāti, ko izraisījušas iekšējās saslimšanas. Pakalpojuma laikā speciālisti palīdz izveidot individuālu darba meklēšanas plānu, sazinās ar potenciālajiem

⁴³ Vides piekļūstamības jautājumi kultūras iestādēs atspoguļoti Rīgas valstspilsētas pašvaldības kultūrpolitikas pamatnostādņēs 2025.–2028. gadam.

darba devējiem, atrod piemērotus darba piedāvājumus, palīdz sagatavot CV un sagatavoties darba intervijām, kā arī sniedz atbalstu pēc darba uzsākšanas.

Pašvaldība sadarbībā ar Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru un Resiliences centru īsteno Eiropas Sociālā fonda finansētu projektu "PROTI un DARI 2.0", kura mērķis ir sniegt individuālu atbalstu jauniešiem vecumā no 15 līdz 29 gadiem, kuri nemācās, nestrādā, neapgūst arodu un nav reģistrēti kā bezdarbnieki Nodarbinātības valsts aģentūrā. Katram dalībniekam tiek izstrādāta individuāla aktivitāšu programma, kas palīdz apzināt un attīstīt viņa prasmes, intereses un vajadzības, lai veicinātu iegūt izglītību, tādējādi sekmējot iekļaušanos darba tirgū. Projektā ir iespēja līdz pat 9 mēnešiem bez maksas saņemt dažādus individuāli pielāgotus atbalsta pasākumus.

Kopš 2025. gada Pašvaldība īsteno atbalsta programmu sociālās uzņēmējdarbības attīstībai Rīgā, piešķirot līdzfinansējumu juridiskām personām sociālā uzņēmuma statusā. Atbalsta programma paredzēta sociālajiem uzņēmumiem, kas vēlas pielāgot darba vai pakalpojumu sniegšanas vidi personām ar invaliditāti. Atbalstā ir ietverti būvniecības darbi, telpu pielāgošana, pieejamības ekspertu konsultācijas un aprīkojuma iegāde, tādējādi radot priekšnosacījumus sociālo uzņēmumu ilgtspējīgai attīstībai un mērķgrupu labklājības uzlabošanai.

NVO nama telpas regulāri izmanto personas ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem, kas apliecina pastāvīgu vajadzību pēc piekļūstamām un iekļaujošām telpām visās NVO nama darbības vietās. Balstoties ekspertu atzinumos un nevalstisko organizāciju rekomendācijās, NVO nams plāno pakāpenisku vides piekļūstamības risinājumu ieviešanu.

Pēdējos gados Pašvaldības izglītības iestādēs ir pieaudzis bērnu jauniebraucēju un remigrantu skaits, tostarp skolēnu skaits no Ukrainas un citām valstīm, kuri uzsāk vai turpina izglītību Latvijas izglītības iestādēs ar atšķirīgu iepriekšējo mācību pieredzi un nepietiekamām latviešu valodas prasmēm. Pēdējos gados pieaudzis Vjetnamas, Kazahstānas, Azerbaidžānas un Izraēlas valstspiederīgo skaits.⁴⁴ Šī situācija rada papildu izaicinājumus pedagogiem visos izglītības posmos, jo nepieciešams vienlaikus nodrošināt mācību satura apguvi, valodas prasmes attīstību, psihoemocionālu atbalstu un skolēnu sociālo iekļaušanu skolas vidē.

Reaģējot uz šīm vajadzībām, Pašvaldība ir uzsākusi metodiskā atbalsta sistēmas veidošanu pedagogu darbam ar bērniem jauniebraucējiem. Jau kopš 2018. gada Rīgas Dārziema vidusskola sniedz informatīvo un metodisko atbalstu Pašvaldības izglītības iestādēm darbam ar jauniebraucējiem. No 2024./2025. mācību gada ir izveidoti konsultatīvie centri darbam ar Ukrainas izglītojamajiem Rīgas Sarkandaugavas pamatskolā, Rīgas 15. pamatskolā, Rīgas 47. pamatskolā un Rīgas Ukrainu vidusskolā, kuros tiek uzkrāta praktiska pieredze darbā ar Ukrainu bērniem un sniegts atbalsts citām izglītības iestādēm.

Esošā prakse apliecina, ka metodiskais atbalsts pedagogiem ir efektīvs instruments, lai risinātu valodas apguves, starpkultūru komunikācijas, diferencētas mācīšanas un integrācijas jautājumus. Pašvaldības algoti metodiskie darbinieki, darbojoties konsultatīvajos centros, nodrošina individuālas un grupu konsultācijas, organizē tematiskus seminārus, apmācības un pieredzes apmaiņas pasākumus, kā arī veicina vienotas pieejas veidošanu darbā ar bērniem jauniebraucējiem dažādās izglītības iestādēs. Vienlaikus līdzšinējā pieredze rāda, ka

⁴⁴ Uz 05.02.2026. Pašvaldības vispārīzglītojošajās izglītības iestādēs mācījās 1736 bērni no 57 dažādām valstīm. (IKSD dati)

metodiskais atbalsts pedagogiem šobrīd nav vienmērīgi pieejams visā Rīgas teritorijā un izglītības posmos, un tas lielā mērā balstās uz atsevišķu izglītības iestāžu kapacitāti un iniciatīvu. Tādēļ ir nepieciešams pāriet no fragmentētas pieejas uz sistēmisku, strukturētu metodiskā atbalsta centru tīklu, kas nodrošina konsekventu atbalstu visām izglītības iestādēm.

RIIMC nodrošina pedagogu tālākizglītību, kursus, konferences un metodisko atbalstu atbilstoši aktuālajām izglītības nozares vajadzībām Rīgā, reaģējot uz identificētajām problēmām:

- pedagogu nepietiekamu sagatavotību darbam kultūru daudzveidīgās klasēs;
- nepieciešamību stiprināt iekļaujošu mācību vidi;
- starpkultūru komunikācijas izaicinājumiem;
- vajadzību mazināt aizspriedumus un diskriminācijas riskus izglītības iestādēs;
- nepieciešamību atbalstīt pedagogus darbā ar jauniebraucējiem un remigrantu bērniem.

Organizējot mērķtiecīgus mācību pasākumus, Pašvaldība nodrošina pedagogiem gan teorētisku izpratni, gan praktiskus instrumentus darbam ar dažādām sabiedrības grupām, tādējādi stiprinot Pašvaldības kopējo kapacitāti iekļaujošas un saliedētas sabiedrības veidošanā.

Kopš 2023. gada remigrantiem tiek piedāvāta uzņēmējdarbības atbalsta programma “Diasporas relokācijas atbalsta programma”. Programma paredzēta Latvijas pilsoņiem - dažādu nozaru profesionāļiem, kuri vismaz gadu ir dzīvojuši un strādājuši ārzemēs un šobrīd vēlas atgriezties Rīgā, tādā veidā papildinot Rīgas darba tirgu ar ārzemēs gūtu pieredzi un zināšanām. Programma veicina augsti kvalificētu speciālistu piesaisti Rīgai, risinot darba spēka pieejamības un talantu piesaistes izaicinājumus.

Tāpat jauniebraucēju kontekstā tiek strādāts, lai piesaistītu Rīgai augsti kvalificētus speciālistus. Talantu piesaistei 2024. gadā ir izveidota atbalsta programma “Augsti kvalificētu speciālistu relokācijas atbalsta programma”, kuras mērķauditorija ir uzņēmumi, kuri ikdienā rada inovatīvus, tehnoloģiskus risinājumus ar augstu pievienoto vērtību un kuri savas tālākās darbības nodrošināšanai vēlas pieņemt darbā augsti kvalificētus ārvalstu speciālistus. Programma palīdz risināt darba spēka pieejamības un talantu piesaistes izaicinājumus, sniedzot atbalstu uzņēmumiem, kuri nevar atrast piemērotu darbinieku Rīgā un ir gatavi relocēt augsti kvalificētus speciālistus no ārzemēm.

Lai iepazīstinātu remigrantus ar Pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, dotu iespēju dalīties pieredzē un veidot savstarpējus kontaktus, Pašvaldība rīko ikgadēju pasākumu remigrantiem un viņu ģimenes locekļiem “Rīga - manas mājas”. Remigrantiem būtisku jautājumu risināšanā Pašvaldība sadarbojas arī ar Rīgas plānošanas reģionu un remigrantu organizācijām, piedalās šo organizāciju rīkotajās aktivitātēs.

Projekti jauniebraucēju mijiedarbībai un iekļaušanai Latvijas sabiedrībā ir vērsti uz valodas barjeras mazināšanu, kultūras izpratnes veicināšanu un sociālās integrācijas stiprināšanu. Tie ietver kultūras, sporta un izglītojošas radošās aktivitātes, kā arī pieredzes apmaiņu starp jauniebraucējiem, vietējiem iedzīvotājiem un remigrantu kopienām. Projekti palīdz jauniebraucējiem iepazīt Latvijas vēsturi, tradīcijas un dzīvesveidu, veicina starpkultūru dialogu, komunikācijas prasmju attīstību un atsvešinātības mazināšanu, tādējādi sekmējot viņu aktīvu līdzdalību un veiksmīgu iekļaušanos Latvijas sabiedrībā. Projektos tiek atbalstīti arī izglītojoši un informatīvi pasākumi par kultūru dažādību un migrāciju, tajā skaitā darbam ar jauniebraucējiem un citām mērķa grupām.

Turpmākās darbības:

- Turpināt vides piekļūstamības uzlabošanas pasākumus Pašvaldības iestādēs.
- Īstenot atbalsta aktivitātes personu ar funkcionāliem traucējumiem nodarbinātības veicināšanai.
- Sekmēt atbalsta sistēmas veidošanu remigrantiem, viņu ģimenes locekļiem un augsti kvalificētiem specialistiem no ārzemēm.
- Turpināt sniegt atbalstu pedagogiem darbam kultūru daudzveidīgās klasēs un bērniem jauniebraucējiem un remigrantu bērniem iekļaušanai mācību procesā.
- Regulāri īstenot aktivitātes, kas veicina savstarpēju mijiedarbību starp vietējiem iedzīvotājiem, jauniebraucējiem un remigrantiem, sekmējot valodas barjeras mazināšanu un vietējās kultūras iepazīšanu.

3.2. uzdevums: Sekmēt iedzīvotāju sociālo integrāciju un dažādu sabiedrības grupu mijiedarbību iecietības veicināšanai un diskriminācijas mazināšanai

Viens no būtiskiem sabiedrības integrācijas rādītājiem ir cilvēku iecietība un atvērtība sabiedrības daudzveidībai, iekļaujoša attieksme pret dažādām sociāli mazāk aizsargātām sabiedrības grupām.

Aicināti paust savu attieksmi pret dažādām iedzīvotāju grupām, arī 2024. gadā visbiežāk līdz tuvai radniecībai, laulībām Rīgas iedzīvotāji vēlētos vai būtu gatavi kontaktēties ar latviešiem (48 %) un krieviem (51 %). Bieži līdz tuvai radniecībai, laulībām rīdzinieki vēlētos, būtu gatavi kontaktēties arī ar citas tautības pārstāvi no citas Eiropas valsts (25 %), cilvēku ar fiziskiem traucējumiem - redzes, dzirdes, kustību u. c. (23 %) un maznodrošinātu, nabadzīgu cilvēku (23 %), bet retāk ar kara bēgļi no Ukrainas (15 %), homoseksuālu cilvēku (12 %), citas rases pārstāvi, piemēram, no Dienvidāzijas, Āfrikas valstīm, (11 %) un cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem (10 %).

Paplašinot personiskā kontakta robežas, – kā ar tuvu draugu un kaimiņu rīdzinieki vēlētos, būtu gatavi kontaktēties ar latviešiem (93 %), ar cilvēku ar fiziskiem traucējumiem - redzes, dzirdes, kustību u. c. (90 %), citas tautības pārstāvjiem no citas Eiropas valsts (86 %), maznodrošinātu, nabadzīgu cilvēku (85 %), krieviem (83 %), kā arī kara bēgļi no Ukrainas (75 %).⁴⁵

Kopš 2021. gada ir mainījusies rīdzinieku attieksme pret jauniebraucējiem Latvijā. 2024. gadā trešā daļa (34 %) rīdzinieku uzskatīja, ka cilvēku iebraukšana no citām valstīm uz dzīvi Latvijā vietējo dzīvi ietekmē pozitīvi, 38 % uzskatīja, ka nekā neietekmē, bet 23 % – ka negatīvi. Kopš 2021. gada samazinājies rīdzinieku īpatsvars, kuri uzskata, ka cilvēku iebraukšana no citām valstīm uz dzīvi Latvijā vietējo dzīvi neietekmē (kritums no 45 % 2021. gadā uz 38 % 2024. gadā), un pieaudzis to rīdzinieku īpatsvars, kuri uzskata, ka cilvēku iebraukšana no citām valstīm uz dzīvi Latvijā vietējo iedzīvotāju dzīvi ietekmē negatīvi (kāpums no 12% 2021. gadā uz 23 % 2024. gadā).⁴⁶

Rīdzinieku viedoklis par pasākumiem, kas būtu nepieciešami, lai veicinātu sabiedrības integrāciju Rīgā, kopš 2021. gada nav būtiski mainījies. Tāpat kā 2021. gadā, arī 2024. gadā kopīgi pasākumi dažādām tautībām (23 %) ir visbiežāk nosauktais pasākumu veids, kas būtu

⁴⁵ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 87.lp.

⁴⁶ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 12.lp. un 126.lp.

nepieciešams, lai veicinātu sabiedrības integrāciju Rīgā. Arī valodu kursi (18 %) un kultūras pasākumi (17 %) tiek nosaukti bieži.⁴⁷

2024. gadā gandrīz puse aptaujāto rīdzinieku (49 %) norādīja, ka pasākumu, kas veicina sabiedrības integrāciju pilsētā, skaits ir nepietiekams. Turklāt, salīdzinot ar 2017. gadu, rīdzinieku skaits, kuri uzskata, ka sabiedrības integrācijas veicinošu pasākumu skaits Rīgā ir pietiekams, ir samazinājies (no 58 % 2017. gadā uz 47 % 2024. gadā)⁴⁸.

Kopumā pētījuma dati atklāj, ka rīdziniekiem ir svarīga bezmaksas pilsētas un apkaimes mēroga izklaides un atpūtas, kultūras, sporta un aktīvās atpūtas un informatīvi izglītojošo pasākumu pieejamība.⁴⁹

Pašvaldība ik gadu organizē vairākus plaši apmeklētus publiskos kultūras pasākumus – Meteņus, Lieldienas, Līgo svētkus, Rīgas svētkus un Valsts svētkus, kas norisinās gan pilsētas centrā, gan apkaimēs un kultūras centros. Šie pasākumi nav tikai kalendāra tradīcija, tie veido kopīgu pieredzi dažādām iedzīvotāju grupām, radot satikšanās punktus starp paaudzēm, valodām un sociālajiem slāņiem. Kultūras centros tiek nodrošināti publiski pieejami nacionāla līmeņa svētku pasākumi gan ārtelpās pie kultūras centriem, gan iekštelpās, tādējādi paplašinot pieejamību un iesaistes iespējas.

Nozīmīga loma apkaimju kultūras dzīvē ir Kultūrtelpas “Stropi” pasākumiem, kas ik gadu tiek organizēti dažādās Rīgas apkaimēs. To būtība ir profesionālās mākslas un kvalitatīva kultūras satura pieejamības nodrošināšana tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai – parkos, pagalmos un citās publiskās ārtelpās. “Stropi” veicina kultūras decentralizāciju, stiprina apkaimju identitāti un rada neformālu vidi, kurā iedzīvotāji var piedalīties un līdzdarboties.

Vienlaikus Pašvaldība katru gadu atbalsta radošo kvartālu un teritoriju, kā arī profesionālo kultūras NVO pamatdarbību. Šis atbalsts nav tieša pasākumu organizēšana, bet gan infrastruktūras un darbības nepārtrauktības nodrošināšana, kas ļauj šīm organizācijām pašām īstenot kultūras iniciatīvas, veidot programmas un aktivizēt apkaimju sabiedrisko dzīvi. Rezultātā tiek stiprināta vietējā līdzdalība, piederības sajūta un kopienas dzīvotspēja, radot noturīgu un daudzveidīgu kultūras ekosistēmu pilsētā.

Pašvaldība nodrošina mērķtiecīgu atbalstu dažādu iedzīvotāju grupu amatiermākslas kolektīviem, veicinot to līdzdalību valsts kultūras telpā un sekmējot kultūras daudzveidību, mijiedarbību un iekļaušanu nacionālas nozīmes pasākumos. Ikgadējā līdzfinansējuma konkursa ietvaros tiek atbalstīti amatiermākslas kolektīvi, tostarp kolektīvi, kas pārstāv cilvēkus ar invaliditāti – piemēram, biedrības “Latvijas Nedzirdīgo biedrība” amatierteātris “Rītausma”, Latvijas Neredzīgo biedrības Strazdumuižas kluba drāmas un dzejas teātris un Strazdumuižas orķestris, kā arī biedrības “Nāc līdzās” jauktais koris. Atbalsts tiek sniegts arī mazākumtautību kolektīviem, tostarp sešiem slāvu, vienam vācu, trim lietuviešu un vienam ebreju amatiermākslas kolektīvam. Šāda pieeja stiprina kultūras pieejamību un nodrošina, ka dažādu sabiedrības grupu radošās izpausmes ir redzamas un līdzvērtīgi pārstāvētas kopējā kultūras telpā.

Bibliotēkas ir būtisks sabiedrības saliedētības balsts, jo tās nodrošina drošu, pieejamu un iekļaujošu vidi iedzīvotājiem no dažādām sabiedrības grupām, veicinot viņu līdzdalību un piederības sajūtu. Tās piedāvā arī sociālu atbalstu, izglītojošas aktivitātes, kultūras notikumus

⁴⁷ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 96.lp.

⁴⁸ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 11.lp. un 88.lp.

⁴⁹ Pētījums “Sabiedrības integrācija Rīgā” (2024.), 14.lp. un 170.lp.

un personalizētu palīdzību. Bibliotēkas kā atvērti kopienas centri mazina sociālo izolāciju, veicina starpkultūru dialogu un stiprina iedzīvotāju spēju pilnvērtīgi iesaistīties sabiedriskajā dzīvē.

Lai arī RCB tās sniegtos pakalpojumus un pasākumus biežāk apmeklē seniori un cilvēki no mazaizsargātām sabiedrības grupām, kā arī vairākas RCB filiālbibliotēkas, sadarbojoties ar pansionātiem un dienas centriem to telpās rīko dažādus pasākumus, turpmākajos gados jāpievērš uzmanība, lai informācija par kultūras norisēm RCB, kas organizētas tieši sociāli mazaizsargāto sabiedrības grupu pārstāvjiem, sasniedz pēc iespējas vairāk adresātu.

Lai sekmētu gan iedzīvotāju toleranci pret jauniebraucējiem, gan mazinātu etnisko atšķirību plaisu, RCB turpmākos gadus var kļūt par neformālu, drošu vidi, kur veidot kontaktus ar vietējiem iedzīvotājiem, kā arī caur dažādiem pasākumiem bibliotēkās iepazīstināt ar savu kultūru, tās vērtībām, kā arī veiksmīgāk integrēties vietējā kopienā un sabiedrībā kopumā, pēc iespējas veiksmīgāk mazinot sociālās atstumtības risku.

Rīgas jauniešu centrs “Kaņieris” un Rīgas jauniešu centrs “Kalnciema studija” regulāri rīko daudzveidīgus pasākumus, kas veicina dažādu jauniešu grupu savstarpēju mijiedarbību un sadarbību. Abi centri nodrošina drošu un iekļaujošu vidi, kur jaunieši var iepazīt viens otru, kopā strādāt pie idejām un piedalīties pilsētas jauniešu kopienas veidošanā.

Pašvaldībā regulāri tiek nodrošināti gan sociālie pamatpakalpojumi, gan daudzveidīgas savstarpējās mijiedarbības aktivitātes dienas centros, kopienas centros, dienas aprūpes centros un ģimeņu atbalsta centros. Šīs aktivitātes sniedz iespēju dažādu vecumu un vajadzību grupām satikties, saņemt atbalstu un piedalīties saturīgās nodarbībās, kas stiprina emocionālo labklājību, mazina sociālo izolāciju un palīdz attīstīt ģimeņu un individuālos resursus. Vienlaikus pasākumos tiek iesaistīti arī plašākas sabiedrības pārstāvji, veicinot izpratni un empātiju pret sociāli mazāk aizsargātām mērķa grupām, tostarp bērniem, senioriem un cilvēkiem ar demenci.

Šīs mijiedarbības aktivitātes ne tikai uzlabo dalībnieku emocionālo labklājību, mazina sociālo izolāciju un stiprina ģimeņu resursus, bet arī veicina sabiedrības izpratni un empātiju pret sociāli mazāk aizsargātām mērķa grupām. Šo mijiedarbību un sadarbību ar plašāku sabiedrību plānots turpināt attīstīt, vienlaikus saglabājot kvalitatīvu pamatpakalpojumu sniegšanu mērķa grupām.

Rīgā regulāri, it īpaši vasaras mēnešos, tiek organizētas daudzveidīgas bezmaksas sporta aktivitātes, kas notiek dažādās pilsētas apkaimēs un ir pieejamas visu vecumu un interešu grupām. Nodarbībās aktīvi iesaistās seniori, skolēni, jaunieši, jaunās māmiņas un personas ar invaliditāti, un atsaucība turpina pieaugt. Šo aktivitāšu mērķis ir stiprināt rīdzinieku veselību, veicināt aktīvu dzīvesveidu un radīt iespējas satikties, socializēties un uzlabot pašsajūtu ikdienā.

Pēdējos gados palielināta aktivitāšu pieejamība iedzīvotājiem, nodrošinot lielāku piedāvāto aktivitāšu skaitu un paplašinot to norises teritoriju, tādējādi aptverot plašāku Rīgas apkaimju loku un pietuvinot pakalpojumus iedzīvotāju dzīvesvietām. Pašvaldība plāno vēl vairāk palielināt sporta aktivitāšu piedāvājumu, paplašinot gan nodarbību klāstu, gan to pieejamību dažādās Rīgas apkaimēs, lai vēl vairāk iedzīvotāju varētu iesaistīties fiziskās un emocionālās labjūtas veicināšanā.

NVO namā sadarbībā ar NVO regulāri tiek rīkoti tematiski tīklošanās un pieredzes apmaiņas pasākumi, kuros dažādu jomu NVO – tostarp senioru organizācijas, interešu aizstāvības, sociālās aizsardzības un labklājības organizācijas, un citas – mijiedarbojas kopīgu sabiedrisku izaicinājumu un tematisko jautājumu risināšanā. Pasākumu ietvaros tiek veicināta savstarpēja pieredzes apmaiņa, sadarbības veidošana un kopīgu iniciatīvu attīstība, lai sekmētu diskriminācijas mazināšanu, pilsoniskās sabiedrības attīstību un dialogu starp dažādām sabiedrības grupām, vienlaikus atbalstot kultūras identitātes saglabāšanu un daudzveidību, kā arī veicinot sabiedrības informētību, savstarpēju izpratni un toleranci.

Pašvaldība atbalsta projektus, kas veicina cieņpilnu sadarbību un mijiedarbību starp dažādām sociālajām un etniskajām iedzīvotāju grupām, iekļaujot bērnus, jauniešus, seniorus, personas ar invaliditāti, cilvēkus ar funkcionālajiem traucējumiem, jauniebraucējus un plašāku sabiedrību. Projektu aktivitātes ietver NVO kapacitātes stiprināšanu, darbības nodrošināšanu NVO, kas strādā ar sociāli mazaizsargātām grupām, izglītojošas nodarbības, sporta aktivitātes, radošās darbnīcas, kultūras pasākumus un brīvā laika iniciatīvas, kas sekmē dažādu grupu mijiedarbību, sabiedrības informēšanu par šīm grupām, mazinot sociālo atstumtību, diskrimināciju un veicinot savstarpēju cieņu. Dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbība veido saliedētu kopienu, kur dažādas paaudzes un kultūras sadarbojas, attīstot empātiju, piederības sajūtu un aktīvu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē.

Pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs tiek īstenoti starptautiskās sadarbības projekti, tostarp skolēnu apmaiņas un mobilitātes projekti ES programmās, piemēram, Erasmus+, kā arī citos divpusējos un daudzpusējos sadarbības formātos. Šo projektu ietvaros skolēni piedalās mācību, kultūras un sabiedriskās līdzdalības aktivitātēs, kopā ar vienaudžiem no citām valstīm veidojot tiešu starpkultūru mijiedarbību un praktisku sadarbības pieredzi.

Turpmākās darbības:

- Turpināt organizēt Pašvaldības plaša mēroga kultūras, sporta un veselīga dzīvesveida veicinošus pasākumus, nodrošinot to pieejamību gan centrā, gan apkaimēs un sekmējot dažādu sabiedrības grupu iesaisti un savstarpējo mijiedarbību.
- Sekmēt bibliotēku, kā iekļaujošu kopienu centru attīstību, kas piedāvā sociālu, izglītojošu un kultūras atbalstu dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un mijiedarbībai.
- Turpināt īstenot dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbības aktivitātes LD padotības iestādēs - dienas centros, kopienu centros, aprūpes centros un ģimeņu atbalsta centros.
- Atbalstīt NVO sadarbības aktivitātes un projektus, kas veicina cieņpilnu mijiedarbību starp dažādām iedzīvotāju grupām un sekmē diskriminācijas mazināšanu.

3.3. uzdevums: Pilnveidot pašvaldības darbinieku profesionālo kompetenci darbam ar dažādām sabiedrības grupām

Pašvaldības darbiniekiem regulāri tiek organizētas apmācības, supervīzijas un pieredzes apmaiņas aktivitātes, kā arī uzlabotas praktiskās, digitālās un sadarbības prasmes, nodrošinot kvalitatīvāku un ilgtspējīgāku klientu atbalstu. Regulāri tiek stiprināta profesionālā kompetence dažādības vadības jautājumos, tai skaitā par darbu ar klientiem – personām ar funkcionālajiem traucējumiem, senioriem, jauniešiem, ģimenēm, personām ar invaliditāti, jauniebraucējiem un citām sabiedrības grupām. Apmācībās vides pieejamības jautājumos tiek sniegtas aktualizētas zināšanas par normatīvajiem aktiem, labās prakses piemēriem un universālā dizaina risinājumiem. Šī profesionālā izaugsme veicina kvalitatīvāku pakalpojumu sniegšanu un nodrošina iekļaujošu, uz cilvēku vajadzībām orientētu pieeju.

Pašvaldībā ir apstiprināta Cilvēkresursu stratēģija 2025.–2027. gadam (turpmāk – Stratēģija), kuras viens no stratēģiskajiem rīcības virzieniem ir dažādības vadība un iekļaujošas darba vides attīstība. Stratēģija ir saistoša visām Pašvaldības institūcijām, izņemot izglītības iestādes, un tās principu ievērošana ir būtiska ikvienā Pašvaldības iestādē. Stratēģija aptver plašu cilvēkresursu attīstības jautājumu loku un tās viens no būtiskiem uzdevumiem ir sekmēt dažādību veicinošas un iekļaujošas darba vides veidošanu, ieviešot dažādības vadības principus ikdienas darbā. Svarīga ir nepārtraukta darbinieku izglītošana par dažādības vadības jautājumiem. Īpaša uzmanība pievēršama tiem darbiniekiem, kuri ikdienā strādā ar Rīgas iedzīvotājiem – visdažādāko sabiedrības grupu pārstāvjiem.

Pašvaldība piedalās Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkla “Eurocities” darba grupās un pasākumos, kā arī EP Starpkultūru pilsētu programmas aktivitātēs, kas kalpo kā pieredzes apmaiņas un sadarbības platforma par integrācijas, līdzdalības un iekļaušanās jautājumiem. Pašvaldība ir pārstāvēta arī citās starptautiskajās organizācijās un tīklos, piemēram, tā darbojas Eiropas Sociālajā tīklā un ir oficiāls Pasaules Veselības organizācijas partneris. Šī sadarbība palīdz pārņemt citu pašvaldību un organizāciju labo praksi darbā ar dažādām iedzīvotāju grupām un ieviest uz iedzīvotāju vajadzību orientēto politiku un pakalpojumu sistēmu.

Turpmākās darbības:

- Turpināt regulāri organizēt mērķtiecīgas apmācības par starpkultūru dialogu, darbu ar jauniebraucējiem, personām ar invaliditāti, senioriem, jauniešiem, ģimenēm un citu sabiedrības grupu vajadzībām.
- Integrēt dažādības vadības principus ikdienas darbā visās Pašvaldības institūcijās, īpaši tajās, kas sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem.
- Regulāri analizēt starptautisko labo praksi un izvērtēt tās pielāgošanu Rīgas vajadzībām.

Rīcības virzienu uzdevumi, to izpildes termiņš un atbildīgās/līdzatbildīgās institūcijas

Nr. p. k.	Uzdevums	Izpildes termiņš (gads)	Atbildīgās/līdzatbildīgās institūcijas	Sasaiste ar politikas rezultātu un rezultatīvo rādītāju
1. Rīcības virziens: Pilsoniskā līdzdalība un piederība				
1.1.	Veicināt iedzīvotāju un NVO iesaisti sabiedrības dzīvē, atbalstīt NVO darbību un līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanā	2032.	RAIC, LD, IKSD, PAD, RITA	1.
1.2.	Veicināt brīvprātīgā darba attīstību Rīgā, atbalstot brīvprātīgā darba aktivitātes, stiprinot brīvprātīgā darba organizatoru kapacitāti un nodrošinot informācijas pieejamību un brīvprātīgo atzinību	2032.	RAIC, LD, IKSD, CA	1.
1.3.	Veicināt apkaimju kustības attīstību un sekmēt iedzīvotāju līdzdalību un piederību apkaimēm	2032.	RAIC, PAD, CA, RCB	1.
2. Rīcības virziens: Valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai				
2.1.	Veicināt iedzīvotāju valsts valodas prasmju pilnveidošanu, tajā skaitā atbalstīt dažādas sabiedrības grupas latviešu valodas apguvē un lietošanā	2032.	RAIC, RIIMC, IKSD, RCB, LD	2.
2.2.	Skmēt informācijas pieejamību par pilsoniskās līdzdalības veidiem pašvaldībā, nodrošināt šīs informācijas pieejamību dažādos piekļūstamības formātos	2032.	RAIC, CA, PAD	2.
3. Rīcības virziens: Jēgpilna mijiedarbība un sadarbība				
3.1.	Skmēt iekļaujošas vides veidošanu dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un mijiedarbībai	2032.	ĪD, IKSD, LD, RAIC, RITA, RIIMC un citas pašvaldības iestādes	3.
3.2.	Skmēt iedzīvotāju sociālo integrāciju un dažādu sabiedrības grupu mijiedarbību iecietības veicināšanai un diskriminācijas mazināšanai	2032.	IKSD, LD, RCB, RAIC	3.
3.3.	Pilnveidot pašvaldības darbinieku profesionālo kompetenci darbam ar dažādām sabiedrības grupām	2032.	CA, RAIC, LD, RCB un citas pašvaldības iestādes	3.

Rīcības virzienu īstenošanas pasākumi

1. Politikas rezultāts	Palielinājies iedzīvotāju skaits, kuri iesaistās dažādās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs, pašvaldības darbā, NVO, brīvprātīgajā darbā; paplašinājusies apkaimju kustība un pieaugusi iedzīvotāju piederības sajūta pilsētai un apkaimēm.				
1. Rīcības virziens: Pilsoniskā līdzdalība un piederība					
1.1. Uzdevums: Veicināt iedzīvotāju un NVO iesaisti sabiedrības dzīvē, atbalstīt NVO darbību un līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanā					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
1.1.1.	Konsultatīvās institūcijas NVO iesaistei Pašvaldības darbā	Veicināta iedzīvotāju un NVO sadarbība ar pašvaldību politikas veidošanas un lēmumu pieņemšanas procesā	Katru gadu organizētas: <ul style="list-style-type: none"> - 3 Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sēdes; - 3 Rīgas valstspilsētas pašvaldības un nevalstisko organizāciju sadarbības memoranda īstenošanas padomes sēdes; - 4 Personu ar invaliditāti NVO konsultatīvās padomes sēdes; - 4 Rīgas valstspilsētas pašvaldības Sociālo pakalpojumu sniedzēju konsultatīvās padomes sēdes; - 4 Jaunatnes lietu konsultatīvās komisijas sēdes; - 3 Vienotas Rīgas jaunuzņēmumu atbalsta ekosistēmas attīstības sadarbības memoranda sēdes; - 3 Rīgas investoru konsultatīvās padomes sēdes. 	RAIC LD RITA IKSD	2032. gads

			Katru gadu pieņemti 10 lēmumi par konsultatīvo institūciju pamatdarbības jautājumiem.		
1.1.2.	Iedzīvotāju un NVO iesaiste Pašvaldības attīstības un teritorijas plānošanas procesos (publiskās apspriešanas, diskusijas u. c.)	Iedzīvotājiem nodrošināta iespēja līdzdarboties un paust savu viedokli par svarīgiem pilsētas attīstības jautājumiem	Katru gadu īstenoti 10 pasākumi. Pašvaldības tīmekļvietnē georiga.lv uzturēta iesaistes platforma.	PAD	2032. gads
1.1.3.	Aktivitātes NVO kapacitātes stiprināšanai, ilgtspējīgas darbības nodrošināšanai un iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai	Stiprinātas NVO, pilnveidojot to zināšanas un praktiskās prasmes	Katru gadu: - īstenotas 33 izglītojošas aktivitātes par NVO aktuālām tēmām; - sniegtas 30 ekspertu konsultācijas par NVO pamatdarbības jautājumiem; - NVO pieejamas bezmaksas telpas ar aprīkojumu dažādās pilsētas apkaimēs un sniegts atbalsts vidēji 150 NVO 4000 aktivitāšu īstenošanai Rīgas iedzīvotāju iesaistei; - organizētas 5 izglītojošās un tīklošanās aktivitātes jaunatnes jomas organizācijām; - atbalstīti 6 projekti Jaunatnes organizāciju kapacitātes stiprināšanas konkursa ietvaros.	RAIC IKSD	2032. gads
1.1.4.	Aktivitātes iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības un piederības sajūtas veicināšanai	Sekmēta iedzīvotāju līdzdalība sabiedriskajās aktivitātēs un piederības sajūta Rīgai	Katru gadu: - iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības veicināšanai finansēšanas konkursu veidā atbalstīti 12 projekti;	RAIC IKSD	2032. gads

			<ul style="list-style-type: none"> - Jauniešu iniciatīvu konkursa ietvaros sniegts atbalsts 15 iniciatīvu īstenošanai; - organizēti 15 atbalsta pasākumi skolēnu pašpārvalžu dalībniekiem un atbalsta personām. 		
1.2. uzdevums: Veicināt brīvprātīgā darba attīstību Rīgā, atbalstot brīvprātīgā darba aktivitātes, stiprinot brīvprātīgā darba organizatoru kapacitāti un nodrošinot informācijas pieejamību un brīvprātīgo atzinību					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/ līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
1.2.1.	Atbalsts brīvprātīgā darba organizatoriem	Stiprināta brīvprātīgā darba organizatoru kapacitāte	<p>Katru gadu organizēti 3 informatīvi, izglītojoši un pieredzes apmaiņas pasākumi brīvprātīgā darba organizatoriem.</p> <p>Katru gadu finansēšanas konkursu ietvaros atbalstīti 3 projekti brīvprātīgā darba veicināšanai.</p>	RAIC	2032. gads
1.2.2.	Sabiedrības informēšana par brīvprātīgā darba iespējām	Iedzīvotājiem pieejama informācija par brīvprātīgā darba iespējām, sekmēta iedzīvotāju iesaiste brīvprātīgajā darbā	<p>4 reizes gadā aktualizēta informācija Pašvaldības tīmekļvietnes riga.lv brīvprātīgā darba sadaļā.</p> <p>Katru gadu īstenots viens informatīvs pasākums brīvprātīgā darba popularizēšanai.</p> <p>Katru gadu īstenots viens informatīvi pasākums rīdziniekiem valsts Brīvprātīgā darba informācijas sistēmas popularizēšanai.</p>	RAIC CA	2032. gads

1.2.3.	Pasākumi brīvprātīgo darba novērtējumam	Nodrošināta brīvprātīgo atzinība, sekmējot brīvprātīgā darba prestižu un iedzīvotāju motivāciju iesaistīties	Katru gadu organizēts pasākums "Rīgas brīvprātīgo godināšana".	RAIC	2032. gads
1.2.4.	Brīvprātīgā darba kā pastāvīgas aktivitātes organizēšana Pašvaldības iestādēs	Pašvaldības iestādēs nodrošināta sistemātiska un ilgtspējīga brīvprātīgā darba organizēšana	Noslēgti 3 līgumi ar NVO par brīvprātīgo piesaisti un koordinēšanu. 6 Pašvaldības iestādēs brīvprātīgais darbs tiek organizēts kā pastāvīga un regulāra aktivitāte. Ik gadu brīvprātīgajā darbā Pašvaldības iestādēs iesaistās 200 brīvprātīgo, kopumā sniedzot vairāk nekā 4 320 stundu ieguldījumu.	LD	2032. gads
1.2.5.	Jauniešu brīvprātīgā darba attīstība un ieviešana jauniešu centros	Izveidota vienota jauniešu brīvprātīgā darba sistēma un nodrošinātas pastāvīgas brīvprātīgā darba iespējas jauniešiem jauniešu centros	Brīvprātīgais darbs nodrošināts kā pastāvīga aktivitāte 2 jauniešu centros.	IKSD	2032. gads
1.2.6.	Brīvprātīgā darba attīstības koordinēšanas kapacitātes nodrošināšana pašvaldībā	Nodrošināta koordinēta un sistemātiska brīvprātīgā darba attīstības plānošana, sadarbība ar brīvprātīgā darba organizatoriem, atbalsta instrumentu attīstība un vienotas pieejas veidošana brīvprātīgā darba organizēšanai pašvaldībā	Izveidota 1 amata vieta brīvprātīgā darba attīstības koordinēšanai pašvaldībā.	RAIC	2032. gads
1.3. uzdevums: Veicināt apkaimju kustības attīstību un sekmēt iedzīvotāju līdzdalību un piederību un apkaimēm					

Šis dokuments ir parakstīts ar elektronisko parakstu (bez droša e-paraksta)

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/ līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
1.3.1.	Līdzdalības budžeta projektu īstenošanas konkurss	Veicināta iedzīvotāju tieša iesaiste pilsētas attīstībā un Pašvaldības lēmumu pieņemšanā, stiprināta piederības sajūta apkaimē un pilsētai	Katru gadu īstenoti 7 iedzīvotāju ierosināti projekti Rīgas apkaimēs un organizēti 2 informatīvie pasākumi par Līdzdalības budžeta projektu īstenošanas konkursa norisi.	RAIC	2032. gads
1.3.2.	Kopienas centra pilotprojekts	Izveidots un izmēģināts kopienas centra modelis kā līdzdalības, sadarbības un sabiedrisko aktivitāšu platforma apkaimē	Katru gadu sabiedrības vadītais Kopienas centrs organizē vismaz 10 bezmaksas aktivitātes un pasākumus, veicinot kopienas dalībnieku iesaisti kopienas darbības procesos.	RAIC	2031. gads
1.3.3.	Pašvaldības un kopienu sadarbības attīstība	Stiprināta sadarbība starp Pašvaldību, iedzīvotājiem, uzņēmējiem un NVO, veicinot iedzīvotāju spēju uzņemties iniciatīvu un atbildību par savas apkaimes un pilsētvides attīstību	Katru gadu organizēti 2 Pašvaldības un kopienu sadarbības semināri apkaimju aktīvistiem un NVO pārstāvjiem.	RAIC	2032. gads
1.3.4.	Apkaimju koordinators atbalsts iedzīvotājiem un NVO	Nodrošināts atbalsta mehānisms iedzīvotājiem un NVO sadarbībai ar Pašvaldību	Katru gadu iedzīvotājiem un NVO sniegta informācija par 30 plānošanas dokumentu, būvniecības ieceru un normatīvo aktu projektu publiskajām un sabiedriskajām apspriešanām. Katru gadu iedzīvotājiem un NVO sniegtas 1000 atbildes uz jautājumiem un sūdzībām par	RAIC PAD CA	2032. gads

			<p>apkaimju attīstības/labiekārtošanas jautājumiem un Pašvaldības darbu.</p> <p>Katru gadu sarīkoti 20 informatīvi pasākumi/tikšanās ar iedzīvotājiem un apkaimju biedrību pārstāvjiem.</p> <p>Katru gadu publicētas 3500 publikācijas RAIC Apkaimju koordinātoru administrētajās Apkaimju punktu grupās Facebook platformā.</p> <p>Katru gadu īstenots sekotāju pieaugums RAIC Apkaimju punktu katra koordinātorā Facebook lapās par 500 sekotājiem.</p>		
1.3.5.	Aktivitātes iedzīvotāju un NVO iesaistei apkaimju dzīvē	Veicināta apkaimju biedrību kapacitāte, iedzīvotāju līdzdalība apkaimju dzīvē un sekmēta piederības sajūta apkaimēm	<p>Katru gadu iedzīvotāju līdzdalības un piederības veicināšanai apkaimēs finansēšanas konkursu veidā atbalstīti 29 projekti.</p> <p>Katru gadu apkaimju biedrību kapacitātes stiprināšanai finansēšanas konkursu veidā atbalstītas 20 apkaimju biedrības.</p> <p>Katru gadu organizēti 3 sadarbības pasākumi bibliotēkās ar apkaimju biedrībām un iedzīvotājiem.</p>	RAIC RCB	2032. gads

2. Politikas rezultāts		Uzlabojušās latviešu valodas zināšanas dažādām sabiedrības grupām; pieaugusi valsts valodas lietošana publiskajā vidē; palielinājies pieejamas un iekļaujošas informācijas apjoms par līdzdalības un iesaistīšanās iespējām pašvaldībā.			
2. Rīcības virziens: Valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai					
2.1. uzdevums: Veicināt iedzīvotāju valsts valodas prasmju pilnveidošanu, tajā skaitā atbalstīt dažādas sabiedrības grupas latviešu valodas apguvē un lietošanā					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/ līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
2.1.1.	Latviešu valodas apmācība Rīgas iedzīvotājiem un citas izglītojošas aktivitātes, kas veicina latviešu valodas apguvi un lietošanu	Uzlabojas iedzīvotāju latviešu valodas prasmes un spēja lietot valodu publiskajā vidē.	Katru gadu sniegts atbalsts latviešu valodas kursiem un sarunvalodas klubiem, nodrošinot latviešu valodas kursus 500 Rīgas iedzīvotājiem un sarunvalodu klubus 90 iedzīvotājiem. Katru gadu organizētas 15 aktivitātes bibliotēkās mazākumtautību un jauniebraucēju bērnu un viņu ģimenes locekļu valsts valodas prasmju pilnveidošanai neformālajā vidē. Katru gadu organizētas 10 aktivitātes latviešu valodas apguvei kopienas un dienas centru klientiem.	RAIC RCB LD	2032. gads
2.1.2.	Mācību pasākumi izglītības iestāžu pedagogiem pārejā uz Vienotu skolu	Pilnveidotas pedagogu kompetences darbam lingvistiski neviendabīgā vidē, skolās ieviesta saskaņota pieeja valodas un mācību satura integrācijai,	Īstenoti 5 mācību pasākumi pedagogiem gadā.	RIIMC	2032. gads

		stiprinot sadarbību un uzlabojot skolēnu mācību sasniegumus un līdzdalību			
2.1.3.	Papildu latviešu valodas stundas jauniebraucēju un remigrantu bērniem	Uzlabojušās jauniebraucēju un remigrantu bērnu latviešu valodas zināšanas un sekmēta šo bērnu iekļaušanās mācību procesā	Katru mācību pusgadu papildu 2 stundas nodrošinātas 300 bērniem.	IKSD	2032. gads
2.2. uzdevums: Sekmēt informācijas pieejamību par pilsoniskās līdzdalības veidiem pašvaldībā, nodrošināt šīs informācijas pieejamību dažādos piekļūstamības formātos					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
2.2.1.	Informācijas par līdzdalības iespējām nodrošināšana Pašvaldības tīmekļvietnēs	Uzlabojusies iedzīvotāju informētība par līdzdalības un iesaistīšanās iespējām Pašvaldībā un Rīgas apkaimēs	Regulāri tiek aktualizēta informācija par līdzdalības iespējām Pašvaldībā tīmekļvietnē www.riga.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība". Apkaimes.lv platformā regulāri aktualizēta informācija par apkaimju aktivitātēm, līdzdalības iespējām un iedzīvotāju iniciatīvām.	CA un nozaru departamenti un iestādes RAIC	2032. gads
2.2.2.	Informatīvais atbalsts NVO par līdzdalības jautājumiem	Sekmēta NVO informētība par NVO sektora aktivitātēm, veicinot iedzīvotāju iesaisti un NVO redzamību	Katru gadu publicēti 11 informatīvā izdevuma "NVO nama ziņas" numuri un izsūtītas 45 vēstkopas. NVO nama sociālo mediju auditorijas sasniedzamības pieaugums par 2 % gadā.	RAIC	2032. gads

2.2.3.	Pašvaldības tīmekļvietnes www.riga.lv pielāgojums dažādām iedzīvotāju grupām ar funkcionāliem traucējumiem	Uzlabojusies Pašvaldības tīmekļvietnes iedzīvotājiem funkcionāliem traucējumiem	Pašvaldības tīmekļvietnē uzturēta piekļūstamības funkcionalitāte un regulāri atjaunota vieglās valodas sadaļa.	CA un nozaru departamenti un iestādes	2032. gads
2.2.4.	Informācijas par līdzdalības iespējām piekļūstamības uzlabošana cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem	Sekmēta informācijas piekļūstamība par Pašvaldības organizētiem pasākumiem un iniciatīvām personām ar funkcionālajiem traucējumiem	Pilnveidotas vizuālās identitātes vadlīnijas informācijas piekļūstamības nodrošināšanai personām ar funkcionāliem traucējumiem. Katru gadu organizētas 3 aktivitātes, ievērojot vizuālās identitātes vadlīnijas informācijas piekļūstamībai. Nodrošināts zīmju valodas tulkojums 3 nozīmīgos Pašvaldības pasākumos gadā. NVO namā ik gadu veikta viena informācijas piekļūstamības uzlabošanas aktivitāte.	CA un nozaru departamenti un iestādes RAIC	2032. gads
2.2.5.	Pašvaldības konsultatīvo institūciju informācijas piekļūstamības nodrošināšana cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem	Uzlabojusies konsultatīvo institūciju informācijas piekļūstamība cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem	Katru gadu nodrošināts zīmju valodas tulkojums Sociālo jautājumu komitejas, Personu ar invaliditāti nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes un Sociālo pakalpojumu padomes sēžu tiešraidēs. Katru gadu nodrošināts zīmju valodas tulkojums Konsultatīvās padomes sabiedrības integrācijas jautājumos sēdēs.	CA un nozaru departamenti un iestādes RAIC	2032. gads

			Katru gadu nodrošināts zīmju valodas tulkojums un subtitrēšana Memoranda padomes sēžu tiešraidēs.		
2.2.6.	Iedzīvotāju informēšana par dezinformācijas aspektiem	Uzlabojusies iedzīvotāju informētība par dezinformācijas izpausmēm un attīstījušās prasmes manipulāciju atpazīšanai	Katru gadu organizēti 2 pasākumi iedzīvotāju informēšanai par dezinformācijas aspektiem.	RAIC un citas pašvaldības iestādes	2032. gads
2.2.7.	Pētījumi/sabiedriskās domas aptaujas par sabiedrības integrācijas un līdzdalības jautājumiem	Izzināts sabiedrības viedoklis par Pašvaldības darbu un sabiedrības integrācijas procesiem pilsētā	Veikti 2 pētījumi "Sabiedrības integrācija Rīgā". Katru gadu veikta iedzīvotāju aptauja "Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar Pašvaldības darbu un procesiem pilsētā".	RAIC PAD	2032. gads

3. Politikas rezultāts		Skmēta iekļaujošās vides veidošana dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un līdzdalībai; uzlabojusies dažādu iedzīvotāju grupu savstarpēja mijiedarbība, pieaudzis tolerances līmenis pret dažādām sabiedrības grupām; uzlabojusies pašvaldības darbinieku kompetence darbam ar dažādām sabiedrības grupām.			
3. Rīcības virziens: Jēgpilna mijiedarbība un sadarbība					
3.1. uzdevums: Skmēt iekļaujošās vides veidošanu dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un mijiedarbībai					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/ līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
3.1.1.	Aptauja par vides piekļūstamību	Iegūta informācija par vides piekļūstamības stāvokli Pašvaldības izglītības iestādēs, identificējot galvenās uzlabošanas jomas	Veikta aptauja par vides piekļūstamību Pašvaldības izglītības iestādēs.	ĪD un citas pašvaldības iestādes	2027. gads

3.1.2.	Vides piekļūstamības uzlabošana Pašvaldības iestādēs	Uzlabota vides piekļūstamība Pašvaldības iestādēs, nodrošinot iespējas personām ar funkcionāliem traucējumiem pilnvērtīgi izmantot Pašvaldības iestāžu infrastruktūru	Uzlabota vides piekļūstamība 10 Pašvaldības izglītības iestādēs. Ik gadu uzlabota vides piekļūstamība NVO namā.	ĪD RAIC	2032. gads
3.1.3.	Atbalsts personām ar funkcionāliem traucējumiem nodarbinātības veicināšanā	Nodrošināts atbalsts personām ar funkcionāliem traucējumiem nodarbinātībai nepieciešamo prasmju apguvē, sekmējot viņu sociālo iekļaušanos un vienlīdzīgas iespējas darba tirgū.	Katru gadu nodrošinātas 5 veidu specializētās darbnīcas, kurās darbojas 58 personas. Katru gadu nodarbinātības atbalsta pakalpojumu personām ar invaliditāti sadarbībā ar nodibinājumu "Invalīdu un viņu draugu apvienība "APEIRONS"" saņem 25 personas. Katru gadu projektā "Proti un dari" iesaistīti 20 jaunieši.	LD	2032. gads
3.1.4.	Atbalsts sociālajiem uzņēmumiem	Veicināta sociālās uzņēmējdarbības attīstība Rīgā, pilnveidojot darba vidi vai pakalpojumu pieejamību personām ar funkcionēšanas ierobežojumiem	Katru gadu atbalstīti 4 projekti sociālās uzņēmējdarbības attīstībai.	RAIC	2032. gads
3.1.5.	Pasākumi remigrantu un jauniebraucēju integrācijas atbalstam	Sekmēta remigrantu un jauniebraucēju informētība un piederības sajūta Pašvaldībai	Katru gadu rīkots pasākums remigrantu informēšanai un piederības sajūtas veicināšanai, kurā piedalās remigranti un viņu ģimenes locekļi.	RAIC	2032. gads

			Katru gadu jauniebraucēju līdzdalībai un iekļaušanai Latvijas sabiedrībā finansēšanas konkursu veidā atbalstīti 6 projekti.		
3.1.6.	Atbalsts augsti kvalificētu speciālistu - jauniebraucēju un remigrantu - relokācijai Rīgā	Sekmēta augsti kvalificētu speciālistu piesaiste no ārzemēm	Katru gadu atbalstīti 5 pieteikumi Augsti kvalificētu speciālistu relokācijas atbalsta programmas ietvaros. Katru gadu atbalstīti 10 pieteikumi Diasporas relokācijas atbalsta programmas ietvaros.	RITA	2032. gads
3.1.7.	Metodisko atbalsta centru darbība pedagogu atbalstam darbā ar bērniem jauniebraucējiem un remigrantiem	Nodrošināts sistemātisks metodiskais, konsultatīvais un profesionālās pilnveides atbalsts pedagogiem, kuri strādā ar bērniem jauniebraucējiem un remigrantiem	Katru gadu organizētas 10 metodiskās konsultācijas, apmācības vai pieredzes apmaiņas pasākumi pedagogiem.	IKSD un vispārējās izglītības iestādes	2032. gads
3.1.8.	Mācību pasākumi pedagogu profesionālās kompetences stiprināšanai	Stiprinātas pedagogu profesionālās kompetences, pilnveidotas zināšanas un prasmes darbā ar dažādu kultūru pārstāvjiem	Īstenoti 2 mācību pasākumi pedagogiem gadā.	RIIMC	2032. gads
3.2. uzdevums: Sekmēt iedzīvotāju sociālo integrāciju un dažādu sabiedrības grupu mijiedarbību iecietības veicināšanai un diskriminācijas mazināšanai.					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/ līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
3.2.1.	Kultūras pasākumi dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbībai	Sekmēta dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbība Pašvaldības bezmaksas kultūras pasākumos	Katru gadu organizēti 18 bezmaksas publiskie kultūras pasākumi (piemēram, Meteņi, Līgo, ...)	IKSD un Pašvaldības kultūras centri	2032. gads

			<p>Rīgas svētki, Lieldienas, Valsts svētki, u. c.), tai skaitā apkaimēs un kultūras centros.</p> <p>Katru gadu 7 apkaimēs organizēti kultūrtelpas “Stropi” pasākumi.</p> <p>Katru gadu atbalstīts 31 projekts radošo kvartālu un teritoriju un profesionālo nevaldības kultūras organizāciju pamatdarbības atbalstam.</p>		
3.2.2.	Atbalsts dažādu iedzīvotāju grupu amatiermākslas kolektīviem līdzdalībai kultūras telpā	Sekmēta dažādu iedzīvotāju grupu amatiermākslas kolektīvu darbība	Katru gadu atbalstīti 106 amatiermākslas kolektīvi, tai skaitā amatiermākslas kolektīvi, kuros darbojas personas ar funkcionālajiem traucējumiem un mazākumtautības.	IKSD un Pašvaldības kultūras centri	2032. gads
3.2.3.	Aktivitātes sabiedrības mijiedarbībai, dažādības pieņemšanai un neiecietības mazināšanai	Veicināta dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbība un sociālo prasmju attīstība un sekmēta savstarpējā sadarbība	<p>Katru gadu organizētas 60 dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbības aktivitātes RSAC, 70 aktivitātes Rīgas Bērnu, jauniešu un ģimeņu sociālā atbalsta centrā. 80 grupu mijiedarbības aktivitātes RSD un 30 aktivitātes Rīgas patversmē.</p> <p>Katru gadu organizēti 10 pasākumi bibliotēkās dažādu iedzīvotāju grupu mijiedarbībai.</p> <p>Katru gadu organizēti 30 pasākumi Rīgas jauniešu centrā “Kaņieris” un Rīgas jauniešu centrā “Kalnciema studija” dažādu jauniešu grupu mijiedarbībai un sadarbībai.</p>	LD RSD RCB IKSD RAIC	2032. gads

			Katru gadu iedzīvotāju grupu mijiedarbībai finansēšanas konkursu veidā atbalstīts 61 projekts.		
3.2.4.	NVO tīklošanās un pieredzes apmaiņas pasākumi iedzīvotāju mijiedarbībai	Veicināta NVO un iedzīvotāju savstarpēja mijiedarbība, sadarbība un iesaiste dažādu grupu	Katru gadu organizēti 4 tematiski NVO tīklošanās un pieredzes apmaiņas pasākumi ar dažādu iedzīvotāju grupu piedalīšanos.	RAIC	2032. gads
3.2.5.	Sporta aktivitāšu īstenošana iedzīvotāju mijiedarbībai	Palielinājušās iedzīvotāju iespējas regulārai savstarpējai mijiedarbībai apkaimju līmenī	Katru mēnesi Rīgas apkaimēs tiek organizētas 350 bezmaksas sporta aktivitātes ar dažādu iedzīvotāju grupu līdzdalību tajās. Vasaras siltajos mēnešos ik gadu nodrošinātas 600 bezmaksas vingrošanas nodarbības visu vecumu Rīgas iedzīvotājiem.	LD IKSD	2032. gads
3.2.6.	Starptautiski projekti skolēniem starpkultūru dialoga jomā	Sekmēta skolēnu iesaiste mācību un starptautiskajā līmenī, attīstot starpkultūru kompetences prasmes un mijiedarbību ar jauniešiem no citām valstīm	Katru gadu Pašvaldības izglītības iestādes īsteno 30 starptautiskos projektus jauniešu līdzdalībai un mijiedarbībai.	IKSD un vispārējās izglītības iestādes	2032. gads
3.3. uzdevums: pilnveidot pašvaldības darbinieku profesionālo kompetenci darbam ar dažādām sabiedrības grupām					
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgās/līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš
3.3.1.	Izglītojošas un kapacitātes celšanas aktivitātes	Uzlabojusies Pašvaldības darbinieku izpratne un zināšanas par dažādības vadības aspektiem	Katru gadu īstenoti 3 izglītojoši pasākumi Pašvaldības darbinieku izglītošanai par dažādības vadības aspektiem, tai skaitā par	CA RAIC LD	2032. gads

	Pašvaldības darbiniekiem dažādības vadības jomā	un darbu ar dažādām sabiedrības grupām un sekmēta pieredzes apmaiņa un starptautiskā sadarbība	darbu ar dažādām sabiedrības grupām un vides piekļūstamību. Regulāra dalība EP Starpkultūru pilsētas programmas, Eiropas lielo pilsētu sadarbības tīkla “Eurocities” Sociālo lietu foruma darba grupās un pasākumos un citu starptautisko organizāciju sanāksmēs un aktivitātēs.	RCB un citas pašvaldības iestādes	
--	---	--	---	-----------------------------------	--

Pamatnostādņu īstenošanas uzraudzība

Pamatnostādņu īstenošanas uzraudzību veic RAIC sadarbībā ar Rīgas domes Konsultatīvo padomi sabiedrības integrācijas jautājumos. RAIC ir atbildīgs par Pamatnostādņu ieviešanas monitoringu un nepieciešamības gadījumā rosina to aktualizāciju.

RAIC sadarbībā ar atbildīgām iestādēm par Pamatnostādņu rīcības plāna izpildi katra gada sākumā sagatavo apkopojumu par tā izpildi. Veicot apkopojumu tiek novērtēts pasākumu rezultātīvo rādītāju sasniegšanas progress un nepieciešamības gadījumā sniegtas rekomendācijas īstenošanas uzlabošanai. Vidusposmā RAIC veic Pamatnostādņu īstenošanas izvērtējumu par sākotnēji izvirzītā politikas mērķa un politikas rezultātu sasniegšanas pakāpi, kā arī, ja nepieciešams, sniedz priekšlikumus Pamatnostādņu aktualizācijai un rekomendācijas līdzatbildīgajām Pašvaldības iestādēm uzdevumu izpildes uzlabošanai.

Pārskatu par Pamatnostādņu īstenošanu RAIC sagatavo 2033. gadā.

Ietekmes novērtējums uz Rīgas valstspilsētas pašvaldības budžetu

GADS	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.
Nepieciešamais finansējums no pašvaldības budžeta (euro)	10 738 473	11 046 644	11 328 993	11 611 863	11 713 843	11 815 847	11 940 737
1. Rīcības virziens: Pilsoniskā līdzdalība un piederība							
1.1. uzdevums: Veicināt iedzīvotāju un NVO iesaisti sabiedrības dzīvē, atbalstīt NVO darbību un līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanā.	127 777	109 682	112 812	113 042	113 042	113 042	113 262
1.2. uzdevums: Veicināt brīvprātīgā darba attīstību Rīgā, atbalstot brīvprātīgā darba aktivitātes, stiprinot brīvprātīgā darba organizatoru kapacitāti un nodrošinot informācijas pieejamību un brīvprātīgo atzinību.	98 426	98 476	98 476	98 516	98 516	98 516	98 556
1.3. uzdevums: Veicināt apkaimju kustības attīstību un sekmēt iedzīvotāju līdzdalību un piederību apkaimēm.	3 172 000	3 472 000	3 772 000	4 072 500	4 172 500	4 272 500	4 373 000
2. Rīcības virziens: Valsts valoda un informācijas pieejamība pilsoniskajai līdzdalībai							
2.1. uzdevums: Veicināt iedzīvotāju valsts valodas prasmju pilnveidošanu, tajā skaitā atbalstīt dažādas sabiedrības grupas latviešu valodas apgūvē un lietošanā.	424 254	424 254	444 254	444 254	444 254	444 254	444 254
2.2. uzdevums: Sekmēt informācijas pieejamību par pilsoniskās līdzdalības veidiem pašvaldībā, nodrošināt šīs informācijas pieejamību dažādos piekļūstamības formātos.	45 011	46 760	68 500	50 400	52 280	54 284	78 314

3. Rīcības virziens: Jēgpilna mijiedarbība un sadarbība							
3.1. uzdevums: Sekmēt iekļaujošas vides veidošanu dažādu iedzīvotāju grupu iesaistei un mijiedarbībai.	925 175	949 642	887 121	887 121	887 221	887 221	887 221
3.2. uzdevums: Sekmēt iedzīvotāju sociālo integrāciju un dažādu sabiedrības grupu mijiedarbību iecietības veicināšanai un diskriminācijas mazināšanai.	5 938 330	5 938 330	5 938 330	5 938 530	5 938 530	5 938 530	5 938 630
3.3. uzdevums: Pilnveidot pašvaldības darbinieku profesionālo kompetenci darbam ar dažādām sabiedrības grupām.	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500